...нуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

45-дахи жэлээ гарана.

...УРЯАД ҮНЭН

...Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...(11641) | 1968 оной февралиин 20, вторник | Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

...тральна Комитет ба СССР-эй Ми-...Совет капитальна барилгые кадр-...ла хэмжээнүүд тухай асуудал ха-...тусхай тогтоол баталан абаа. Тог-...тэмдэглэгдэнэ. Коммунизмын ма-...ническэ бааза байгуулха, совет ...саашадань һайжаруулха, тэрэшэ-...шухала социальна зорилгонуудые ...шиидхэлгэ капитальна барилгын ...хурдабшалгаһаа нилээд ехээр дул-...

...барилга һайжаруулха зорилгоор ...абтаһан хэмжээнүүд барилгын ...нүлөөлжэ байна.

...хамта барилгын үйлэдбэри эмхид-...дутуунууд үшөө бии байһаар. ...хэдэ хэдэн һалбаринуудай капи-...hомолһон мүнгэн хүсэд ашаг-...шэнэ предприятинуудые ашаг-...гаралаг гээгдэл зайсуулагдаагүй. ...саг үргэлжын. мэргэжэл ехэтэй ...хэхэ хүдэлмэрине олон ажахын, ...ческэ ба профсоюзна органуудай ...дулдаг байһан ушар нимэ байда-...нуудайнь нэгэн болоно. Ороной хэ-...нуудтахи барилгануудта хүдэлмэ-..., технигүүд олоор дуталдана, тэ-...дээшэлүүлхэ хүдэлмэриин хэм-...капитальна барилгын талаар та-...зорилгонуудта таараладанагүй. ..., инженер, технигүүдэй ба алба ...байра, культурно-ажаһуудалай эр-...жаруулха хэрэгтэ зарим барилга-...хүтэлбэрилэгшэд, нийтын орга-...хала анхарал хандуулдаггүй бай-...

...кадрнуудтай ябуулагдадаг хү-...дунданууды зайсуулхыень, ба-...хүдэлмэришэд, инженер, технигүү-...хүмүүжүүлхэ ба түбхинүүлхэ та-...бүхы бодото хүдэлмэреэ һайжа-...зна республиканууды компарти-...дые ба Министрнүүдэй Соведүү-...райкомууд ба обкомуудые, минис-...зургаануудые, профсоюзна ба ком-...нуудые КПСС-эй Центральна Ко-...Министрнүүдэй Совет уялгалаа. ...хабсаралгын организацинуудһаа ...жэ ошолгые болюулха гээшэ шу-...зорилго болоно гэжэ тоолохыень ...ческэ, ажахын, профсоюзна орга-...дурадхагдаа. Энэ зорилгоор барил-...ниитэ-политическэ хүдэлмэри улам ...өөрынгөө мэргэжэлээр омогорхохо ...хүмүүжүүлхэ, барилгын хүдэл-...тэр байра, культурно-ажаһуудалай ...эрхэ байдалые, ниитын эдеэ хоо-...нскэ хангалгые һайжаруулха ту-...орондолго гаргаха хэрэгтэй. Ба-...гын үйлэдбэриин хүдэлмэридэхи ...дааруулангүй зайсуулха, барилгын ...дта ажалай бүтээсэ ехээр дээшэ-...дал бии болгохо гэжэ Барилгын ...ууд ба зургаануудта даалгагдаа. ...дэлмэриин түрүү һайн проект-...барилгануудта хэрэглэхэ, түрүү ...һамшалтагүйгөөр хүдэлхөөр ажал ...чна онол аргануудые нэбтэрүүлхэ ...министерствэнүүд ба зургаануу-...дэхэ уялгань болоно гээшэ. Барил-...ажалые улам ехээр оньһожо-...бар хүсэнэй ажалые эрид ехээр ба-...рилгын машинануудай паркые. ...хэрэгсэлнүүдые бүри һайнаар ашаг-...гын оньһожоруулгын хэрэгсэлнүү-...тэ талаараа нарижуулан һайжа-...ажалай ба оньһожоруулагдаһан ...ые хэрэглэхэ.

...хүдэлмэри хурдадхалга ба шана-...дулгада ажалай түлөөһэнэй ба ...түрүү онол аргануудые, нормо зо-...бүхы шатануудта ажахын тоосооной ...нүүдые үргэнөөр хэрэглэлгэ улам ...нүлөө узүүлхэ зэргэтэй.

...онуудта профессионально-техни-...нуудые шэнээр эмхидхэжэ, тооень ...болгохо, тиин эдэ жэлнүүдтэ ...ликануудай Министрнүүдэй Сове-...профессионально-техническэ учи-...134 мянгаһаа үсөөн бэшэ барилгын ба хабсаралгын мэргэжэл ехэтэй хүдэлмэришэдые һурган гаргажа. Барилгын министерствэнүүдтэ эльгээхэ гэжэ профессионально-техническэ һуралсалай талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедтэ дурадхагдаа.

Профессионально-техническэ училищинуудые дүүргээд, Барилгын министерствэнүүдэй, СССР-эй Хабсаралгын ба тусхай барилгын хүдэлмэриин министерствын, СССР-эй Энергетикын ба электрификациин министерствын, СССР-эй Мелиорациин ба уһанай ажахын министерствын, Газай промышленностиин министерствын, барилга хабсаралгын организацинуудта хүдэлхын тула ондоо нютагуудта эльгээгдэхэдэнь, гаргаша харюулгын түлөөһэн дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудые дүүргэгшэдтэ үгтэдэгэй шэнээнээр түлэгдэхэ ёһотой. Профсоюзай эхин комитедтэй зүбшэжэ, тус тус организациин салин хүлһэнэй фондын түсэбые үлүүлэнгүйгөөр, профессионально-техническэ училищинуудые дүүргэгшэдтэ барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ нормонь саг зуура багашагаар тогтоогдожо болохо байна.

Барилгын министерствэнүүд халаа кадрнуудай мэргэжэлые барилганууд дээрэ, һуралсалай комбинадуудта (техническэ һургуулинууд, һуралсалай пунктнууд) дээшэлүүлхэдээ, һуралсал үндэһөөрнь һайжаруулжа. 1968—1970 онуудта үйлэдбэри дээрээ хоёр миллион үлүүтэй мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдые һургажа гаргаха ёһотой. Энэ үе соо шэнэнүүдые бариһанай ашаар һуралсалай комбинадуудай (техническэ һургуулинуудай, һуралсалай пунктнуудай) тоо 435 мянган хүнэй һураха һууряар олон болохо зэргэтэй.

Шухала болоһон ушарта барилга ба хабсаралгын мэргэжэлдэ шэнэ хүдэлмэришэдые һуралсалай комбинадуудта (техническэ һургуулинуудта, һуралсалай пунктнуудта) һургахын тула 6 һара хүрэтэр болзор соо тэдэниие үйлэдбэридэ хүдэлхыень болюулаад, нэгэдэхи разрядай хүдэлмэришэдэй абадаг салин хүлһэнэй шэнээн стипенди һуража байһан үе соонь тэдээндэ түлэхэдэ болохо.

Барилга-хабсаралгын организацинуудай һуралсалай комбинадуудай (техническэ һургуулинуудай, һуралсалай пунктнуудай) хүдэлмэришэдтэ профессионально-техническэ эрдэмдэ һургаха газарнуудай багшанарай абадагай шэнээн салин хүлһэн үгтэхэ юм.

Ажалые научна. ёһоор эмхидхэлгын түрүү онол аргануудые, барилгада хэрэглэгдэдэг шэнэ таарамжатай һайн материалнууд ба конструкцинуудые Барилгын министерствэнүүдтэй хамта ходоодо үргэнөөр тайлбарилдаг байха, тэрэнэй тулада өөһэдын машинатай ажалай түрүү онол аргануудай бүхэсоюзна һургуулинуудые, семинарнуудые ба бусадые эмхидхэхэ гэжэ СССР-эй Арадай ажахын түйлалтануудые харуулдаг выставкэдэ, СССР-эй Госстройдо даалгагдаа.

Тиихэтээ хамта Барилгын министерствэнүүд халаа ажал эмхидхэлгын түрүү онол аргануудые үйлэдбэри дээрээ үргэнөөр харуулдаг байха, эдэ онол аргануудта хүдэлмэришэдые, инженер, технигүүдые һургаха, ажалай үрэ ехэтэй онол аргануудые шудалха саг үргэлжын һургуулинуудые, дүй дүршэлөө халан абалсаха семинарнуудые жэшээтэ һайн барилгануудта эмхидхэдэг байха ёһотой.

Барилгын үйлэдбэриин онсо шэнжэтэй байһые хараадаа абан, барилганууды саг үргэлжын кадрнуудаар хангаха эрхэ байдал бии болгохо зорилгоор дундуур салинтай хүдэлмэрилэгшэдэй түлөөһэ дээшэлүүлхэ талаар КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдээр хараалагдаһан хэмжээе барилгада хамагай түрүүн бэелүүлхэ шухала гэжэ мэдэрэгдээ.

Эмхи гуримтайгаар элсүүлэгдэжэ, Холын хойто зүгэй, Алас-Дурна зүгэй, Сибириин, Ураалай, Казахай ССР-эй, Туркмениин ССР-эй, Таджигай ССР-эй, тэрэшэлэн Каракалпагай АССР-эй, Узбегэй ССР-эй Сурхандарьинска ба Кашкадарьинска областьнуудай районуудта эльгээгдэһэн хүдэлмэришэдтэ бусалтагүйгөөр нэгэн доро үгтэдэг түлөөһэнэй хэмжээ дээшэлүүлхыень барилга-хабсаралгын организацинуудта зүбшөөгдөө.

Промышленна, транспортна, энергетическэ, хүдөө ажахын ба бусад ехэ барилгануудые бодхоходоо барилгашадые хангаха культурно-ажаһуудалай байшангуудые, элүүрые хамгаалгын, гэгээрэлэй, худалдаа наймаанай ба коммунальна ажахын барилгануудые түргэн ашаглалгада үгэхөөр хараалха гээд һанамжалан дурадхагдана.

Барилгын хүдэлмэришэдые тусхай хубсаһаар хангалгые һайжаруулха, тэдэнэй шанарынь дээшэлүүлхэ, хүдэлмэришэд-барилгашадта тусхай хубсаһа үгэдэг мүнөөнэй нормые хубилгажа, 1968 ондо шэные баталха шухала гэжэ мэдэрэгдэһэн байна. Тиихэдээ тусхай хубсаһа абадаг барилгашадай мэргэжэлэй тоое олон болгохо, тэрэшэлэн мүнөөнэй нормо хэрэглэлгын дүршэлые хараада абан, тусхай хубсаһанай хахаржа муудаха болзорые тогтоохо гэжэ анхаралда абтаһан байна бшуу.

Барилгын ехээр хэгдэжэ байһан районуудта барилга-хабсаралгын организацинуудһаа тусхай хубсаһануудые худалдадаг тусхай магазинуудые бариха гэжэ материально-техническэ хангалгын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедтэ даалгагдаа.

Линейнэ барилгын ашаглалгада үгтэхэ, баригдаха үедэ барилгын шэнэ талмайнууд дээрэ ажаллажа байһан хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай гэр байрын, үйлэдбэриин эрхэ байдалые һайжаруулха хэрэгтэ КПСС-эй ЦК-тай ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол соо ехэ анхарал хандуулагданхай.

Энэ зорилгоор барилгын ба хабсаралтын подрядна организацинуудые бүхы дээрэнь—зөөдэг ба хабсаргагдадаг типовой гэр байрануудаар, алба захиргаанай, культурно-ажаһуудалай, коммунальна ба бусад байшангуудаар, барилгашадай саг зуурын нүүдэл посёлогуудта хэрэгтэй гэр байрануудаар хангаха шухала гэжэ мэдэрэгдээ.

Барилга-хабсаралгын организацинуудай барилганууд ба предприятинуудта ниитын эдеэ хоол ба худалдаа наймаа эмхидхэлгые һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые барилга хэжэ байһан министерствэнүүдтэй хамта хараалан зохёохо, ниитын эдеэ хоолой ба худалдаа наймаанай газарнуудһаа холо байдаг барилгануудта столовонуудые, буфедүүдые, магазинууд болон ларёгуудые тон богонихон болзор соо нээхэ гэжэ СССР-эй Худалдаа наймаанай министерствэдэ, союзна республиканууды Министрнүүдэй Соведүүдтэ дурадхагдаа.

Барилгашадые, илангаяа холын нютагуута байдагуудыень, медицинскэ талаар хангалгые һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые ВЦСПС-тэй, барилга хэжэ байһан министерствэнүүдтэй хамта хараалан зохёохо гэжэ СССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствэдэ, союзна республиканууды Министрнүүдэй Соведүүдтэ һанамжалан дурадхагдаа.

Хэды шэнээн хэрэгтэй болохо зэргээрнь барилгын талаар дээдэ ба тусхай дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдые саашадаа бүри олоор һургажа гаргахыень СССР-эй Госпланиие, СССР-эй Дээдэ ба тусхай дунда һуралсалай министерствые, союзна республиканууды Министрнүүдэй Соведүүдые, дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудтай СССР-эй министерствэнүүд ба зургаануудые КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет уялгалаа.

СССР-эй министерствэнүүд ба СССР-эй Госстройн захилаар барилгашадай ажаһуудал ба баатарлиг ажал тухай литература хэблэн гаргалтые хангаха гэжэ Хэблэлэй талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комитедтэ, барилгын үйлэдбэриин түрүү коллективүүдэй ба шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй дүй дүршэл харуулһан уран һайханай ба документальна фильмүүдые буулгажа гаргалгые, мүн материалнуудые радио ба телевиденеэр дамжуулга хангаха гэжэ Радио дамжуулгын ба телевидениин талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комитедтэ, Кинематографиин талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комитедтэ даалгагдаа.

Барилганууды кадрнуудаар хангаха, барилганууд дээрэ тэдэниие түбхинүүлхэ шухала эрхэ байдал байгуулха бүхы хэмжээнүүдые партийна ба советскэ организацинууд. СССР-эй министерствэнүүд, зургаанууд, союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, барилгын ба хабсаралгын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, бүхы хүдэлмэрилэгшэд абаха, капитальна барилгын талаар КПСС-эй XXIII съездын табиһан зорилгонуудые лаб дүүргэхын тулада бүхы хүсэ шадалаа зорюулха гэжэ найдажа байһанаа КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет элирхэйлэн мэдүүлнэ.

(«Правдын» энэ оной февралиин 16-най номерһоо абтаба).

Табан жэлые — болзорһоо урид!

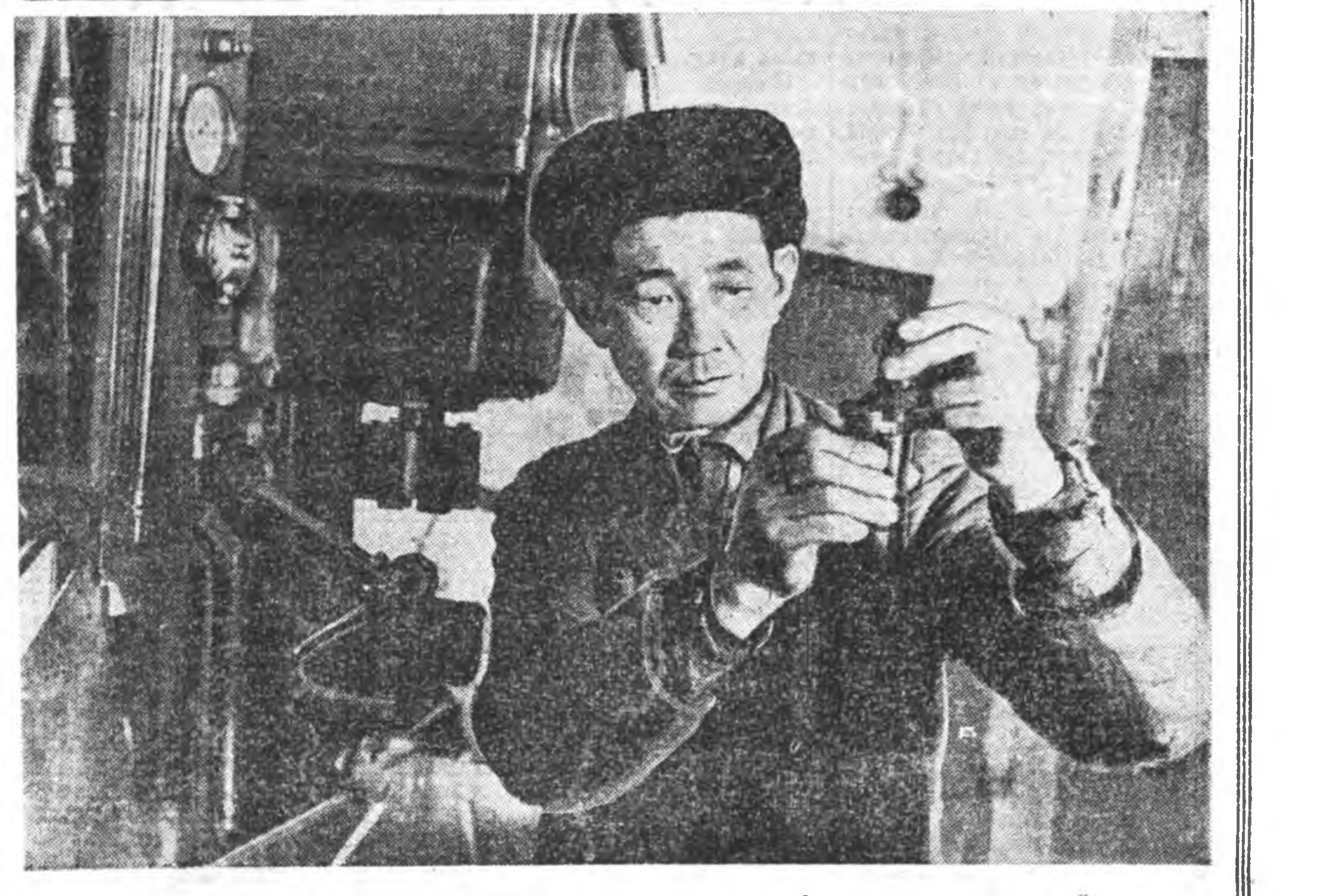

Тракторай түлишын аппаратурые заһабарилга механизатор бүхэндэ даалгагдадаггүйнь мэдээжэ. Тиимэһээ Хэжэнгын аймагай Чисаанын совхозой слесарь-механизатор Г. Жигжитов (зураг дээрэ) дүршэл шадабаритай һэн туладаа, түргэн саг соо һайн шанартайгаар бүтээдэг заншалтай.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ЗҮҮЛЖЭЭ АЛХАЛНА

Түмэр замай транспортаар жэл бүхэндэ ехэ ашаан шэрэгдэдэг. Мүнөө бүхы ашаанай 70 процентнь, пассажирнуудай 55 процентнь түмэр замаар зөөгдэнэ.

Түмэр замые хүсэтэ локомотивуудаар, шэнэ түхэлэй вагонуудаар хангажа байһанай ашаар жэл бүхэндэ ехэ ашаан, пассажирнууд шэрэгдэнэ.

Арадай ажахын шухала һалбаринуудай нэгэн болохо түмэр замай транспортые хүгжөөхэ хэрэгтэ горитой анхарал хандуулагдана. Түмэр замые электрификацилха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай. Богони болзор соо түмэр замай ехэнхи хуби электрификацилагдаа. Жэл бүхэндэ хоёр мянган километрһээ үлүү түмэр зам электрын элшэ хүсэндэ оруулагдана. Энээнһээ урда дэлхэйн нэгэшье орондо иимэ ута зам жэл соо электрификацилагдаагүй юм.

Эхэ оронноймнай зүүн зүгэй түмэр замые электрификацилха талаар һүүлэй үедэ ехэ ажал хэгдэнэ. Москва — Байгал гэһэн линиие электрификацилга арадай ажахын ехэ түйлалта болоһон гээшэ. Электрын элшэ хүсөөр электровозуудые ябуулха лини зүүлжээ дабшажал байһаар. Байгалһаа зүүлжээ электрын лини татаха хүдэлмэри түлэг дундаа. Энэ табан жэлэй хугасаада Петровск-Забайкальск станци хүрэтэр түмэр зам электрификацилагдаха ёһотой.

1968 оной туршада Слюдянка —Улаан-Үдэ гэһэн лини баригдажа дүүргэгдэхэ. Барилгашад бэрхэшээлтэй эрхэ байдалда ажаллана. 160 километрэй зайтай нэгэ участогай хахадынь нэгэ талаһаа Байгал далайн эрьсэр, нүгөөдэ талаһаа эгсэ хада уулаар гарадаг. Электрификациин лини татагшад үбэлэй шэмэрүүн хүйтэн үдэрнүүдтэшье ажалаа зогсоогоогүй.

Барилга-хабсаралгын гурбан поездын, хэлхээ холбооной лини бариха участогуудай хүдэлмэришэд барилгын бүхы ажалые эдэбхи ехэтэйгээр ябуулжа байнхай. Контактна сетиин 4000 шахуу тулга тодхогдоо. 21-дэхи поездын коллектив Таловка станцида түбхинэжэ, барилгын ехэ ажал хэжэ байна. Тус поездын коллектив түмэр зам электрификацилха талаар яһала дүй дүршэлтэй болонхой. Энээнһээ урда ондоо лининүүдтэ ажаллажа байһанаа манай эндэ ерэһэн байна.

834-дэхи поездын барилгашад тягова подстанци Татаурово станцида барижа дүүргээ. Тэдэнэр мүн лэ баян дүй дүршэлтэй. 15-дахи поездын коллектив 80 километрэй зайда магистральна кабель татажа дүүргэбэ. Һаяар барилгын ажал Улаан-Үдэ станцида хэгдэхэ юм.

Барилгашадай ажалда элдэб бэрхэшээл тохёолдоно. Түмэр замай Улаан-Үдын отделениин хүдэлмэрилэгшэд лини электрификацилха талаар хүсэд һайн дүй дүршэлтэй болоогүй байна. Тиигэбэшье үбэлэй хүйтэнэй хамаг бэрхэшээл дабан, түмэр замые электрификацилжа байһан хүдэлмэришэд Алас-Дурна тээшэ шэглэһэн линиин тулгануудые алхаса ехэтэйгээр дабшуулжа байна.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

ЮҺЭ МЯНГААР

БЭШҮҮРЭЙ СОВХОЗ. Энэ ажахыда хонин һүрэг олошоржол байна. Мүнөө жэлэй түл абтахадаа, совхозой хонин һүрэг юһэ мянгаар олошорхо юм. Урдаа табиһан зорилгоё бэелүүлхын тула совхозой хонишод мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Үнгэрэгшэ январь һарын эхинһээ тус совхоздо 6 мянга шахуу хурьган абтаа. Эндэхи олохон отарануудта түл абалга эмхитэй. Ахалагша хонишод А. Афанасьева, Ж. Цыбиктаров, Д. Гомбожапова гэгшэдэй даадаг отаранууд үбэлэй түл абалгаяа дүүргэхэ дүтэлөөд байна.

В. БОРИСОВ.

НЁДОНДОНОЙХИҺОО ЕХЭЭР

Байгша оной үнгэрһэн һара хахадай хугасаа соо Кабанскын аймагай ажахынууд гүрэндэ хамта 5100 центнер мяха худалдаа гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 1,5 дахин ехэ мяха Эхэ орондоо үгэһэн байна.

Илангаяа Ойморой совхозой ажалшад энээндэ ехэ хубита оруулаа. Совхоз энээхэн үе соо гүрэндэ гахайн, үхэрэй 1588 центнер мяха худалдажа, үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ гурба дахин шахуу ехэ мяха тушааба. Шергинскэ совхоз баһал нёдондо энэ үеэр гүрэндөө оройдоо 1285 центнер мяха худалдаһан һаа, мүнөө 2388 центнер худалдаба.

Аймагай ажахынууд гүрэндэ мяха худалдаха кварталайнгаа түсэб болзорһоонь холо урид дүүргэхэеэ байна.

В. СМОЛИН.

ШЭНЭ ГУРИМААР АЖАЛЛАХАДА...

ЗЭДЭ. **(Телефоноор абтаба).** XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой В. Каленовой хүтэлбэрилдэг бригадын механизаторнууд бүри намарһаа эхилжэ трактор, сеялкэнүүдээ заһабарилһан юм. Мүнөө ДТ-54 түхэлэй 9 трактор, 18 сеялкэ болон газар элдүүрилхэ бусад машинануудынь заһабарилагдажа бэлэн болгогдоо.

— Энэ жэлдэ заһабарилгаяа бүхыдэнь узловой аргаар эмхидхэһэнэймнай ашаар урдынхиһаа һураггүй үсөөн хүн хүдэлдэг болоо, ажалай бүтээсэ эрид дээшэлээ. Мастерской соомнай ууҗам, багтаамжатай, зохидшье,—гээд бригадир В. Каленов хөөрэнэ.

Эндэхи түрүү механизаторнууд П. Осенков, М. Шишмарев, Б. Якимов гэгшэд оролдосотойгоор ажаллажа, үдэрэйнгөө даабариие 150 процент дүүргэнэ.

Тэрэшэлэн Ф. Цыдемпиловэй хүтэлбэрилдэг хоёрдохи бригадынхид бүхы трактор, хүдөө ажахын машина, зэмсэгүүдээ мартын 1 болотор эрхим шанартайгаар заһабарилжа, хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха зорилготойгоор мүрысэн ажаллана.

Г. РАДНАЕВА.

Индиин Коммунис партиин Центральна шэнэ секретариат

ДЕЛИ. (ТАСС). Индиин Коммунис партиин һаяхан болоһон VIII съезд дээрэ шэнээр һунгагдаһан КПИ-гай Национальна соведэй түрүүшын заседани Патнеда болоо. Партиин Национальна соведэй Түрүүлэгшээр Ш. Данге, Генеральна секретаряар Раджешвара Рао дахяад һунгагдаба гэжэ ПТИ агентство мэдээсэнэ.

Куангчи провинциин патриодуудай амжалта

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд Куангчи провинцида февралиин 6-һаа 10 хүрэтэр болоһон тулалдаануудай үеэр дайсадай 4500 шахуу солдадые гэмтээгээ. Тэдэнэй 2900-ниинь американецууд болоно гэжэ Вьетнамай информационно агентство мэдээсэбэ.

Урда Вьетнамай патриодууд Лангвей, Такон гэжэ районуудта американ, дахуул сэрэгүүдэй байрлаһан газарта добтолжо, 800 солдадые хүлһөөнь буулгаа, 160 хүниие пленэдэ оруулаа, 20 самолет гэмтээгээ, 700 буу буляан абаа.

Дүрбэн үдэрэй тулалдаануудта дайсадай 100 танк, бронетранспортер үгы хэгдээ, сэрэгэй 10 судна шэнгээгдээ. элдэб янзын 1000 буу буляагдан абтаа.

МАЛШАДТА — ҺАЙН БАЙРА

Хүдөө нютагуудай барилгашадта илангаяа ехэ, харюусалгатай эрилтэ табигдана. Холын огара, гүүртэнүүдэй хонишод, малшадай үбэлэй хүйтэндэ даарангүй ажаһууххын тула хүдөөгэй барилгашан бүхэн оролдожо, шанар һайнтайгаар гэр байрануудые бариха ёһотой.

«Бурятцелинстрой» трестын 3-дахи СМУ-гай барилгашад хамта дээрээ 170 хүдэлмэришэнтэй комплексно арбан бригада боложо һаладаг. Энэ олон барилгашадай хэхэ юумэн яһала ехэ. Жэл ерэхэ бүри хүдөө ажахымнай хүгжэнэ, адууһа малайнь тоо толгой олошоржо байна.

Баргажанай аймагай Дэрэнэй, Хурамхаанай, Аргатын совхозуудта манай барилгашад байрын гэр, малай байрануудые олоор барина. Бүхы бригаданууднай хоорондоо социалис мүрысөө дэлгэрүүлэн, малшадай байха гэр, кошаранууды һайн шанартайгаар, түргэн саг соо барихын түлөө оролдоно, муу бэшэ үрэ дүн түйлажа байдаг.

Үнгэрэгшэ жэлэй дүнгөөр Владимир Ивановой хүтэлбэрилдэг бригадынхид алишье талаараа эрхим һайн амжалта түйлажа, түрүү зэргэдэ гаража шаданхай.

Тус бригадынхид хайшан гээд иимэ амжалта түйлажа һалаа гээшэб? Сэхыень хэлэхэдэ, хүдөөгэй барилгашадта хүшэр хүндэ байдал али олон ушардаг. Барилгын модон дуталдаха, хёосо, хабтагай гэхэ мэтэ саг соогоо бэлдэгдэхэгүй. Бидэнэр барилгын модо 60—70 километрэй газарһаа шэрэнэбди. Үбэлэй сагта саһан ехээр орожо, ашаанай машинануудай ябахада хүндэ хүшэр болодог, тиигэжэ харгыгүй газараар харгы татажа, холын отара болон фермэнүүдэй барилгада модо хаяха ушар нэгэтэ бэшэ ушардаг.

Энэ бригадада ажалай журам һайнаар сахигдадаг. Барилгашан бүхэниинь ажал хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандадаг гээшэ. Хонишод болон һаалишадай түохинэн һууха байрын гэрнүүдые һайн шанартайгаар, дулаанаар барижа шадаһанайнгаа түлөө тэдэнэр Совет засагай 50 жэлэй бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм.

Владимир Ивановой бригадын гэшүүд барилгын модо, бусад материал гамтайгаар хэрэглэнэ. Алмаһан модоороо хоёр бүлэ айлай орохо томо гэр бариһан юм.

Тэдэнэр үнгэрһэн жэлэй хугасаада 2000 хониной байха хоёр байра, зургаан бүлэ айлай ажаһууха гурбан томо гэр, 220 гахайн байра түсэбһөө галуур барижа шадаа.

В. ПЕТЕЛИН,
Хурамхаанай СМУ-гай начальник.

Хесус Фариагай мэдүүлгэ

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Будапештдэ болохоо байгаа коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай консультативна уулзалгые Венесуэлын Коммунис парти нэгэн һаналтайгаар дэмжэнэ. Тус уулзалгада хабаадалсаха уряалые баяртайгаар хүлеэн абаабди гэжэ Венесуэлын Коммунис партиин Генеральна секретарь Хесус Фариа «Непсабадшаг» газетэдэ үгэһэн интервью соогоо хэлээ.

Коммунис партинуудай түлөөлэгшэдэй уулзалга туһатай байха гэжэ бидэ тоолонобди гээд Хесус Фариа онсолон тэмдэглэбэ. Иимэ уулзалганууд шухала асуудалнуудые шиидхэхэ, империализмтай тэмсэхэ, мүн уласхоорондын хүдэлөөнэй асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ арга олгохо байна. Будапештдэ үнгэргэгдэхэеэ байһан коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй консультативна уулзалга коммунистнуудай жагсаалаа нэгэдхэхэ, мүн империализмын ээрхэг түримхэй түсэбүүдые таһалдуулхын түлөө тэмсэхэ шэнэ шата болохо.

„Пуэблын" экипажай гуйлта

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Корейн Арадай Демократическа Республикын харьяата уһа руу нэбтэрэн ороһон «Пуэбло» гэжэ американ тагнуулай онгосын бүхы экипажай гэшүүд КНДР-эй правительстваһаа хүлисэл гуйгаа гэжэ ЦТАК агентство мэдээсэбэ. Тэдэнэй дунда онгосын капитан Л. Д. Бьючер оролсоно.

«Пуэблын» экипаж гэмээ мэдэрээд, КНДР-эй правительстваһаа хүлисэл гуйна.

Һүүлэй һонин

...Арадай армиин министрэй мэдүүлгэ

...-БААТАР. (ТАСС). ...армиин баатар га-...хэнь монгол ара-...сүлөөгэй түлөө ...нягта холбоотой ... МНР-эй Ара-...иин министр гене-...ник Ж. Лхагва-...Совет Армиин 50 ...до зорюулжа те-... үгэ хэлэхэ-...лээ. Шэнэ тех-...зэбсэглэн хуягла-һан Совет Арми, Далайн Сэрэгэй Флот мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ хүсэтэй болонхой. Эдэнэр агууехэ социалис хани нүхэсэлэй түйлалтануудые сахин хамгаална. Монголой Арадай армиин сэрэгшэд, командирнууд СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй дүй дүршэлые халан абажа, өөһэдынгөө шадабари мэргэжэлые улам дээшэлүүлнэ гэжэ Ж. Лхагвасүрэн мэдүүлбэ.

УРДЫНХЯАРАА...

...ТОН. (ТАСС). Урда ...йлаг американ сэрэ-...лагша генерал ...түлэй үедэ нэмэл-...хые гуйгаа гэжэ Сагаан байшанда болоһон пресс-конференци дээрэ президент Джонсон мэдүүлээ. Энэ гуйлтань бэелүүлэгдэхэ байха гэжэ президентын үгэнүүдһээ элирнэ.

ЛЕКТОРНУУДЭЙ ДҮЛЭТЭ ҮГЭ ДЭЛГЭРЭГ ЛЭ

Түнхэнэй аймагай совхоз, колхозуудта, эмхи зургаануудта, мүн предприятинуудта үнгэрһэн 1967 ондо лекци, элидхэлнүүд олоор эмхидхэгдэһэн байна. Энэнь ехэл һайшаалтай. Яахадааб гэхэдэ, Совет хуулиин тогтоһоор 50 жэлэй ойн баярые угтуулан ажалша зоной дунда ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулха. Октябриин революци тухай, агуухэ Ленинэй ажал хүдэлмэри тухайнь дэлгэрэнгыгээр хэлэжэ, ойлгуулжа үгэхэ уялгатай байгаабди.

Мүнөө Түнхэнэй лекторнүүд, элидхэлшэд, ойн баярай материалнуудаар, уласхоорондын байдал тухай асуудалнуудаар лекци, элидхэлнүүдые эмхидхэнэ. Энэ ехэ хэрэгтэ «Знание» бүлгэмэй гэшүүд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Сэхыень хэлэхэдэ, эдэл хүнүүд — нютагай һургуулинуудай багшанар, соёл культурын хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, эмнэлгын хүдэлмэрилэгшэд ойлгууламжын хүдэлмэри хаа хаанагүй ябуулна, эрдэм ухаанай дээжые арад зоной дунда дэлгэрүүлнэ.

Манай аймагай «Знание» бүлгэмдэ 300-аад хүн тоологдоно. Тэдэнэй 150 хүниинь һүүлэй хоёр жэл соо абтаа. Энэ жэлдэ үшөө 50-аад хүнүүд энэ бүлгэмдэ гэшүүн болохоёо бэлдэжэ байнхай. Колхоз, совхозуудта, предприяти болон эмхи зургаануудта «Знание» бүлгэмэй 17 эмхи бии болгогдонхой. Эдэнэй хүтэлбэрилэгшэдээр эхэнхидээ эрдэм бэлэдхэлээр һайн, ажал хүдэлмэриин баян дүй дүршэлтэй хүнүүд хүдэлнэ. Эдэ нүхэд эхэнхидээ партиин даалгабариие яһала һайнаар дүүргэнэ.

Жэшээнь, Хойморой «Восточные Саяны» колхозой гэшүүдэй дунда лекционно пропаганда республикын һургуулинуудай габьяата багша Даба Гомбоевич Замбалов эмхидхэнэ. Энэ нүхэрэй хүтэлбэрилдэг «Знание» бүлгэмэй эхин организацида 25 хүн ороно. Эдэнэр бултадаа шахуу эдэбхитэй лекторнүүд юм. Жэшээнь, һургуулиин багша Павел Манчутович Балдаев һарадаа нэгэ теоретическэ лекци бэлдээд, тэрэнээ 3—4 газар уншадаг заншалтай. Энэ нүхэр январь, февраль һарануудта СССР-эй гадаадын политика тухай лекци малай гүүртэ, отаранууд дээгүүр, хүдөөгэй клуб соо уншаһан байна. Нүхэр Балдаевай уншаһан лекцинүүд богонихон аад, гүнзэгы удхатай байдаг. Тиимэ дээрэһээ энэ багшые хойморойхид «Манай эрхим пропагандист-лектор» гэжэ тоолоно. Колхозой главна агроном нүхэр О. Данилов, зоотехник нүхэр К. Сыдеев гэгшэд хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай лекци уншадаг. Мэнэ һаяхан нүхэр Данилов Таалын, Галбайн отделенинүүдээр ябажа, ажахын тоосоон тухай лекци уншаһан байна. Һаалишад, хонишод, механизаторнууд мал ажалай продукци хайшан гэжэ хямдаар абахаб, тэрэнэй өөрын үнэ сэн яажа доошолуулхаб гэжэ һайнаар ойлгожо абаба.

Хойморой лекторнүүд хирэ хирэ болоод лэ суглаа-семинар зарлажа, хэһэн ажалайнгаа дүнгүүдые согсолдог, бэрхэ лекторнүүдэй бэлдэһэн лекци шагнажа үзэдэг. Иимэ юумэ хэхэдэнь залуу лекторнүүдтэ ехэ туһатай байдаг юм.

Түнхэнэй, Тоорын лекторнүүд хойморойхидһоо дутуугүй хүдэлнэ. Жэшээнь, Түнхэн тосхоной «Знание» бүлгэмэй гэшүүд лекци уншаха талаар 1967 ондо түсэбөө сүм дүүргээ. Эдэнэрэй лекци уншаагүй һуурин, тосхон, фермэ, отара гэжэ байхагүй.

— Манай иишэ илангаяа нютагай һургуулиин багшанар, зооветеринарна мэргэжэлтэд оло дахин ерэдэг, лекци, хөөрэлдөө эмхидхэдэг,—гэжэ «Сибиряк» колхозой Түнхэнэй отделениин колхозингууд хөөрэлдэнэ.

Нүхэд Тугарин, Седов, Трофимов, Ошорова ба бусад лекци уншадагаараа «Сибиряк» колхоз соо хүндэтэй болонхой. Анна Абидуевна Ошорова эндэхи лекторнүүдэй хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэнэ, лекцинүүдэй удха шанарыень хододоо шалгажа байдаг. Хэн нэгэнэй муу лекци, хөөрэлдөө үнгэргөө һаань, бүлгэмэй эхин организациин суглаан дээрэ тэрэниие шүүмжэлдэг, туһа хүргэдэг.

Лекторнүүдэй хүдэлмэриин һайн талые тэмдэглэхэтээ хамта эдэ дутагдалнуудые мартаха ёһогүйбди. Үнгэрэгшэ жэлдэ Туранай совхозой лекторнүүд муугаар хүдэлөө. Эдэ ажахыда лекторнүүдэй аяар дүрбэн эмхи зургаанууд хүдэлнэ. Теэд эдэнэй алинииньшье лекци уншаха түсэбөө дүүргээгүй. Илангаяа Туран, Хойто-Гол гэжэ нютагуудта лекторнүүд биратай юумэ хэнэгүй. Энээндэ нэн түрүүн совхозой партком, тэрэнэй секретарь нүхэр Сыбиков М. В. зэмэтэй гэжэ һананаб. Яахадааб гэхэдэ, эндэхи партком «Знание» бүлгэмэй гэшүүдэй хүдэлмэреэр һонирхоногүй, тэдэнэрые дэмжэнэгүй, тэдэнэртэ туһалнагүй.

Иимэрхүү баримтанууд бусадшье газарнуудта дайралдадаг. «Знание» бүлгэмэй аймагай организаци энэ жэлдэ партиин, комсомолой организацинуудтай, мүн соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдтэй холбоо барисаагаа бэхижүүлжэ, бэе бэеынгээ хэлэһэниие ойлголсожо, ажал хэрэгээ бүри һайжаруулха хүсэлэнтэйбди. 1968 ондо «Знание» бүлгэмэй гэшүүдые бүри олошоруулха, удха һайнтай олон лекци, элидхэлнүүдые хаа хаанагүй эмхидхэхэ байнабди. Мүнөө үедэ бүлгэмэй аймагай организаци колхоз, совхозуудтай, мүн предприяти, эмхи зургаануудтай түлбэритэй лекци уншуулха хэлсээнүүдые баталжа дүүргээбди. Жэшээнь, «Восточные Саяны» колхоз 300 түхэригтэ лекци уншуулха хэлсээ баталба.

Аймагай организациин дэргэдэ тематическа секцинүүд эмхидхэгдэнхэй. Эдэ секцинүүд үнгэрһэн 1967 ондо балай ехэ юумэ хээгүй. Мүнөө энэ дутуугаа усадхажа, секцинүүдэй хүдэлмэри һэргээхэ, лекторнүүдтэ теоретическэ, методическа туһаламжа үзүүлхэ байнабди. Түнхэнэй лекторнүүдэй дүлэтэ үгэнүүд Мон, Тооро, Жэмһэг, Хойморoop зэдэлэн тараг лэ!

Б. ШИРЕТОРОВ.
«Знание» бүлгэмэй Түнхэнэй аймагай организациин харюусалгата секретарь.

ЗАЛУУШУУЛ БА ФЕРМЭ

ХЭН ҺААЛИШАНААР ХҮДЭЛ...

Энээньээ урагша газетэдэ нэгэшье статья бэшэжэ үзөөгүй байгааб. Мүнөө гартаа гүүрһа барижа, энэ бэшэг бэшэхыемни баадхаһан, сэдьхэл бодолыемни хүлгүүлһэн ушарынь иимэ юм.

Һаяшаг бидэ нютагай хэдэн үетэн залуушуул үдэшэлэн суглараад, ажабайдал, ажал хүдэлмэри, инаг дуран тухай, мүн уншаһан ном, хараһан кинокартинанууд тухайгаа хөөрэлдэжэ һуубабди. Байтараа нэгэ нүхэрнай (тэрэниие нэрлээдшье яахамнайб) иигэжэ хэлэбэ:

— Халагни, мүнөө хүнэй гэшхээгүй гүн тайга соогуур харгы гаргажа гү, али мантан томо электростанци барилсажа, үгышье һаа хүсэтэ ракетэдэ һуугаад замбуулинаар нидэжэ ябэһайб. Энэл даа, ёһотойл романтика, баатаршалга гэшэмнай. Харин тиихэдэ бидэ «буруугай бэлшээриһээ» гараагүй, малай шэбхэ, шабааһанаар носолдожо ябанабди.

— Үгы даа, ши буруул тиигэжэ һананаш. «Ажабайдалда зориг, баатаршалга гаргаха газар хаанашье олдохо» гэжэ М. Горький бэшээ һэмнай,—гээд нүгөөдэнь хэлэнэ.

— Һаалишан, хонишон, үхэршэнөөр хүдэлхэдэ ямар зориг, баатаршалга хэрэгтэй юм,—гэжэ түрүүн хэлэгшэ нүхэрые дэмжэхэшье хүн бии.

Тиигэжэ нилээд удаан арсалдаад, тоосолдоод, хэмнайшье зүб болоогүй тараа һэмди.

Тэрээнһээ хойшо өөрынгөө ажал тухай олон юумэ бодожо үзөөб. Үнэхөөрөө хүн зондоо, гүрэн түрэдөө хэр туһатай юумэ хэнэбиб. Арбадахине дүүргээд нютагтаа һаалишан болоһо дэмышье үлөө гүб, ямар нэгэн институтда ороод туршаха, ондоо тээшэ холо ябахаашье алдаа гэшэ гүб? Нээрээшье үхэрэй шабааһанаар носолдоһоор, хайрач эдир наһаяа үнгэргэхэмни гү гэһэншье һэбхихэн бодолнууд заримандаа толгойдом орохо юм.

Үгы даа. Арбадахине дүүргээд, нёдондо өөрынгөө һайн дураар колхоздоо һаалишан болоһо үлэһэндөө нэгэшье халаглнагүйб. Хүдэлмэриин дүршэл олоод, саашаа һураха хүсэл эрмэлзэлгээ орхёогүйб. Ерэхэ намар хүдөө ажахын институтда орохо һанаатайб...

Хэнэйшье мэдэһээр дүй дүршэлгүй хүндэ абаһаар хорёод шэнэ түрэһэн гунжан үнеэдые һааха, харууһалха гэшэ хүнгэхэн хэрэг бэшэ. Хэды бэрхэтэй, хүндэ байгаашье һаа, үнгэрһэн жэл намда ажабайдалай, мүн ажал хүдэлмэриин ехэхэн һургуули болоһо үгөө. Энэ үе соо өөрынгөө хаба шадал, зоригые нилээд шалгаа гэшэб. Тэрэмни саашадаа нааһанайм ябадалда яһала хэрэгтэй байха гээд һананаб. «Халуун шулуу долёогоогүй», бэрхэшээлтэй ушараагүй, ходол бэлэн юумэ дээгүүр ябаа һаа, хүн ёһотой жаргал гэшые мэдэхэгүй, хатуужаха, зоригжохогүй юм байна гэжэ би Г. Николаевагай «Таряа хурьялга», А. Чаковскиин «Холын мүшэнэй гэрэл» гэжэ номуудые уншахадаа һанаа һэм.

Би мүнөө колхозойнгоо Хуртага нютагай һаалиин фермэдэ хүдэлнэб. 22 үнеэ һаадагби. Нёдондо, түрүүшынгээ жэлдэ тиимэшье ехэ һү һаажа бираагүй, үнеэн бүриһөө оройдоол 1400 гаран килограмм һүн һаагдаа. Тиигээдшье манай эндэхи үнеэн жэжэ үүлтэрэй, һү багатай ха юм даа. Фермэдэмнай гол түлэб залуушуул хүдэлдэг юм. Намтай сугтаа комсомол басагад Галина Ринчинова, Долсон Очирова, Цыпэл Намдакова, мүн Бадма-Доржо, Долсон, Галина, Цыпэл дүрбэн наһаар залуухануудшье һаа, намда ороходоо дүршэлтэй. 2—3 жэл һаалишанаар хүдэлжэ байһан зон.

Түрүүшээр үглөөгүүр үүр сүүрээр бодожо, фермэ тээшэ яараха, үдэшэ харанхы болотор хүдэлхэдэ ехэл хүндэ шэнги бэлэй. Хорёод үнеэдээ һаажа, эдеэлүүлжэ, хүшэхүрэжэ ядахаш, ходол бэшэнһээ гээгдэхэеэ һанахаш. Энэ үедэ намтай зэргэлээд хүдэлдэг, түрэһэн эжымни, хани басаган Галина Ринчинова, мүн бэшэшье нүхэд ходо туһалагша һэн. Тэрэнэйнь түлөө сэдьхэлдээ ехэ баясажа, үнэн зүрхэнэй һайниие хүргэжэ ябадагби. Тиигээгүй һаань, нилээд тухашарха байгааб. Харин мүнөө ажалдаа дүршэжэ, хэнһээшье дутуугүй ябагдана.

Т. ЦЫБЕНОВА.

Шагнажа ябахада, олонхи нютагуудта һаалиин фермэдэ хүдэлхэ залуушуул олдоногүй, байхадаашье ошожо, үгэнэтүй, ойро зуура хүдэлөөд зугадажа ябаһана, тэндэ гансал наһатай болоһон хүгшэд хүдэлнэ гэхэ мэтээр хөөрэлдөөн гарадаг. Теэд яахадаа тиигэнэб?

Сэхынь хэлэхэдэ, мал ажал дээрэ, илангаяа һаалишанаар хүдэлхэ гэшэмнай нилээд хүндэхэн. Юрэдөөл «хоёр наранай хоорондо» ходол хүл дээрээ байха, бүхэли үдэртөө фермэ соогоо хүдэлжэ үнжэхэ баатай бологдодог. Манай фермые абаад үзэел даа. Хүн бүхэнэй хорёод үнеэ үдэрэй гурба һаахаш, тэдэнэйнгээ эдихэ тэжээлые (силос, зелёнко, үбһэ гэхэ мэтэ) ябаган тэргээр зөөжэ хобтодонь хэхэш, бурдууг. гидролизно аргаар бүйлуулһан һолоомо хүнэгөөр зөөхэш, байрын шэбхэ шабааһыень арилгахаш... ажалаа хэһээр ... үдэр дууһаха. Үд... та хүдэлмэреэ ар... гээд, кинодошье о... уншаха сагшни бо...

Иигэжэ хэлэхэдэ... ажалда юрын хүнэ... лай хүдэлхэ арга... шэб. Бидэ, Хуртаг... хэдэн залуушуул... хүдэлнэбди. Хэмн... дог, голхордоггүй... хүндэ гээд хаяад... гагүй. Комсомол ... лэй харюусалга, һ... жэ байна бшуу. ...

Теэд би эндэ фер... ходо иимэ тулюур ... шэр хүндэ байха ... гүйб. Тэндэхи ажа... риие оньһожоруул... хэхэ гэшэ тон шух...

Нээрээшье ... гаа оньһож... сүлөө сагай ехэ бо... лынь, бүхэли үдэрөө ... гоо үнгэргэхэгүй, но... кино хараха, эрдэм ... дээшэлүүлхэ, бэлиг ... һаа уран һайханай ... тельностьдэ ябаха, ... сэнгэхэ аргатай бол... ди. Эдир залуу наһа... гүйгөөр яажа ябах... манай һаалишан бү... 80—90, 100 хүр... гэй салин абана. Эн... тай хубсаһа абажа ү... дам хүрэхэ салин. ... эндэ шухала хэрэг... худалдажа абахань ... Һаалишад, малша... лөөгүй байха аад, ... бараанай ерэхэдэ ... хагүй, гээгдэшэхэ. Н... маа малшадта зор... жа худалдана ааб... толавкашье һая на... най ябахаяа болиш...

Гадна колхозой ... лэгшэдшье залуушу... рал үшөөл багаар ... гэжэ һанахаар. Ма... «оролдогты, хүдэл... һээ бэшэ, хүтэлб... зүгһөө бидэнэй ажа... хожо, ямар байдал... дожо байһан тухай... зүрхэнһөө хөөрэлдэ... газартань урма ... баларуулха ушар г... мор. Колхозой һал... дэ хүдэлжэ байһан ... лые суглуулаад ... «залуу һаалишадай... гү, али механизато... гэхэ мэтые үнгэргэх... шүүлые магтадаг, ... байгаа һаань. зох... Ажахыдамнай 60 ... шуул бии. Тэдэнэ... комсомолшууд. Т... залуу хүбүүд, бас... ажал дээрэ хүдэл... һайнаар эмхидхэн ... шадав һаа, нилээд ... бшуу.

Түгэсхэлдөө инга... байнам. Ямар нэгэ... сын романтика бэ... ошоһоной хэрэгтүй... най, колхоз, совхоз... залуушуулай халуу... гөө эршэ зориг, ... гаргаха ехэ ажал, ... үйлэ хэрэг яһала о... залуу хүбүүд, басаг... дынгөө нютагые ба... болбосон гоё болго... эхэ эсэгэ, аха нүү... лаагүйдэ, хэн туһа... гү?

Т. ЦЫ...
Захааминай ай... партсъездын ... колхозой ...

КОЛХОЗНИГОЙ ТАБИҺАН АСУУДАЛ

ҮБҺЭНҺӨӨ—ҮЛ, ҮЛЭН ХООҺОНҺОО—ГАРЗА

(Бэшүүрэй аймагай „Дружба" колхозой түрүү кукурузашан Ж. Г. Цоктоевой хөөрөөнһөө).

Малай тэжээл тухай һайнхан лэ хэлсэгдэхээр болоод байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай «Дружба» колхоздо нийтын мал үсхэбэрилгэһөө ашаг олзо үшөөл багаар абтаа. Продукциин өөрын үнэ сэн урда жэлнүүдэйхидэ орходоо хямдараагүй. Теэд би артелиин гэшүүн хадаа колхозойнгоо мал ажалай хүгжэлтэдэ һанаагаа зобохо ёһотойб. Хэдэн асуудал тайлбарилха һанаатай байнаб.

Нэгэдэхеэр, мал ажалай продукциин багаар абтадагай нэгэ шалтагааниинь малай тэжээлһээ болоно. Жэшээлхэдэ, һү һаали гэшэмнай һаамхай үнеэдые ямараар эдеэлүүлжэ, харууһалжа байдагһаамнай дулдыдана бшуу. Һүүлшын жэлнүүдтэ кукуруза ехээр таригдажа, шэмэтэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэгдэдэг болоошье һаа, ондоо һайн тэжээлээр, тусхайлхада үбһөөр хангагданагүй. Гансахан силос дээрэ һаамхай үнеэдые байлгажа һалахагүй ха юмбибди. Хэрбээ үбһэн горитой бэлэдхэгдэдэг һаа, үнеэдтэ ямар һайн байгааб! Тиигээд юун үзэгдэнэб? Манай колхоз 1500 шахуу гектар сабшалантай. Волоходо. далай ехэ газар аабдаа. Иимэ элбэг дайдалаа эзэн ёһоор хандаа һаамнай, горитойхон үбһэн сабшагдажа абтахаар.

Тээсгэн хамтын суглаан дээрэ колхозоймнай главна агроном П. Ф. Синицын үтэ хэлэхэдээ: «сабшаламнай һайжаруулагдангүй, муудажал байна. Үбһэниинь шэмэтүй болоо, багаар абтана» гэнэ һэн. Петр Фалеевич аргагүй зүб хэлэнэ ха юм. Ажахыгаа яажа хүгжөөхэ тухай энэ хүмнай болложод ябадаг, ажалаа зүбөөр эмхидхэхые оролдодогшье. Теэд мал ажалые гү даа, али таряан ажахые хүгжөөхэ гэшэмнай манай хамтын хэрэг, манай гэшүүдэй бодото зорилго. Үнэндөө хадаа газар таряалангаа эзэн бэложэ, тэндэһээ абтаха юумые абажа шададаггүйһөөмнай шалтагаалан олон юумэ алдагдана. Мал ажалай һалбаринууд гарзатайгаар эрхилэгдэнэ. Центнер һүн хори гаран түхэригтэ болоо гэжэ хаанаһаа дуулдаа юм. Урзань энээнһээ бага байһанаа, нёдондо үшөө үнэтэй болоһон байна бшуу. Мяхан гүрэнһөө худалдагдадатта орходоо баһал үнэтэй. Иимэ хүндэ сэнтэй продукци абажа байгаад, хаанаһаа, ямар һалбариһаа олзо лохол ехээр абтахаб!

Һанахадамни, энэ дутагдалнууд өөһэдымнай ажалдаа үшөөл муугаар хандадагһаа болоно. Түрүүн малай тэжээл тушаа хэлэхээ һанаһан байгааб. Үргэлжэлүүлхэмни! Жэл бүри үбһэн бага байдаг. Нёдондо колхозоймнай сабшалан дээрэһээ 13 мянган центнер үбһэн хуряагдаһан байна. Энэмнай гектар бүриһөө дунда зэргээр 8,6 центнер абтаһан болоно. Элбэг тэжээл абтаа гү? Ямаршье таряашан энээниие һайн гэхэгүй байха. Би газетэ уншажа, ондоо аймагуудай һонинтой танилсадагби. Хяагтын аймагай Худэриин совхоз, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Загаңский» колхоз, мүн республикымнай бусад түрүү ажахынууд хайшан гээд мянгаад гектар сабшалан дээрэһээ га бүриин 18—20 центнер үбһэ хуряанаб? Лутоводуудай газараа һайнаар уһалдаг дээрэһээ, сабшалан дээрэ нэг шэбхэ ехээр зөөгдэһэнһөө үбһэ ногооной ургасые дээшэлүүлээ. Харин манай эндэ сабшалангай ургаса һайжаруулхын тула ёһотоор хүдэлдэг хүнүүд харагдадаггүй. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд энээниие анхарадаггүй ха.

Нёдондо бэлэдхэгдэһэн центнер үбһэнэй өөрын үнэ сэн 4 түхэригтэ болоо. Урзанда 3 түхэриг 43 мүнгэн байгаа. Ушар тиимэһээ центнер үбһэнэй үнэ сэн жараад мүнгөөр дээшэлээ бшуу. Колхозойнгоо сабшалан һайжаруулангүйгөөр, ондоо тээгүүр үбһэ сабшажа абадагһаамнай тиимэ болоно. Сабшалангай муудаад байхада, ямаршье аргагүй болоходоо, хэдэн зуугаад моторной газарта үбһэ бэлэдхэжэ, тэрэнээ машина, техникээр зөөжэ абанабди. Эдэ бүгэдэ абтаһан үбһые үнэтэй болгохоһоо байтагай һү, мяханай өөрын үнэ сэнгые өөдэнь ургэнэ ха юм. Тиигээд ажахын һалбаринууд гарзатайгаар эрхилэгдэнэ.

Үшөө нэгэ асуудал тушаа тогтоё. Нийтын малда шэмэтэ тэжээл хэрэгтэй. Манай колхоз ойрын жэлнүүдтэ шэмэтэ тэжээл тариха газар 1200—1300 гектар хүрэтэр үргэдхэхөөр хараална. Теэд бодото дээрээ кукурузаяа һэнаһанда хүрэхөөр ургуулжа шададаггүй гэшэбди. Үнгэрэгшэ жэлдэ оройдоол 5500 тонно кукурузын силос абтаһан гэхэ гү, али түсэбөө 24,5 процент дүүргэһэн байгаабди. Яахадаа хараалһандаа хүрөөгүйбибди? Хэды ехэ газар элдүүрилжэ, тарилга хэхынь хээд. муугаар харууһалһан дээрэһээ бирагүй ургаса хуряагдана. Дунда зэргээр ажахыдамнай гектарай 36 центнер кукуруза хуряагдаа бшуу. Иимэ байдал кукурузашадай ажалдаа ондо ондоогоор хандадагһаа болоно. Нэгэ отделенидэ һайн ургаса абтаха. нүгөөдэнь бирагдахагүй. Кукуруза ургуулха амархан хэрэг бэшэ. Газарыень шэлэхэ, уһалха, үтэгжүүлхэ хэрэгтэй. Энэ ургамалай тарилга, ургаса харууһалга тухай мэдэхэ шухала. Энэ ажал дүршэлтэй хүнүүдтэ даалгаха ёһотойбди. Тиигэжэл баян ургаса абаагүйдэ, ондоо арга байхагүйл.

Минии һанахада, кукуруза тариха газараа ехэ болгохогоёо хамта ургаса тухайнь хэлсэхэ шухала. Сэхээрнь бодоо һаа, гектар бүриһөө 30—40 центнер ургаса абаха һаа, олон гектарта тарилга хэһэнэйшье нэмэринь бага. Тиихын оронде кукуруза ургахаар һайн газар шэлэн олоод, багаханаар тарижа, ехэ ургаса ургуулбал юунһээншье үлүү. Хэрбээ кукуруза ургуулха агротехникэ зүбөөр хэрэглээ һаа, бага газар дээрэһээ ехэ газарай ургасаһаа заахашье дутуугүйгөөр хуряаха арга байна. Ажалаа түсэблэхэдөө энэ талыень харалсаха ёһотойбди. Таряалангаа зүбөөр хэрэглэхэ, шадаал һаа гектар бүхэниинь аша үрэтэй болгохо гэшэмнай мүнөө үедэ шухалын шухала хэрэг. Энээнэй ашаар орооһо таряа һайнаар ургуулжа, нийтын малда элбэг тэжээл бэлэдхэжэ, мал ажалай продукциин өөрын үнэ сэнгые горитой хямдаруулха арга байна.

Урда жэлэйнгээ ажалай дүнгүүдые харaад, саашадаа хэхэ хүдэлмэри тухайгаа хэлсэжэ байхадаа, олоншье юумэ хэлэнгүй, гансал асуудал—малай тэжээл тухай һанамжаа хэлэбэб. Энэ хадаа ганса манай колхоздошье бэшэ, мүн бусадшье ажахынуудта шухала хэрэг гэжэ һанатлана.

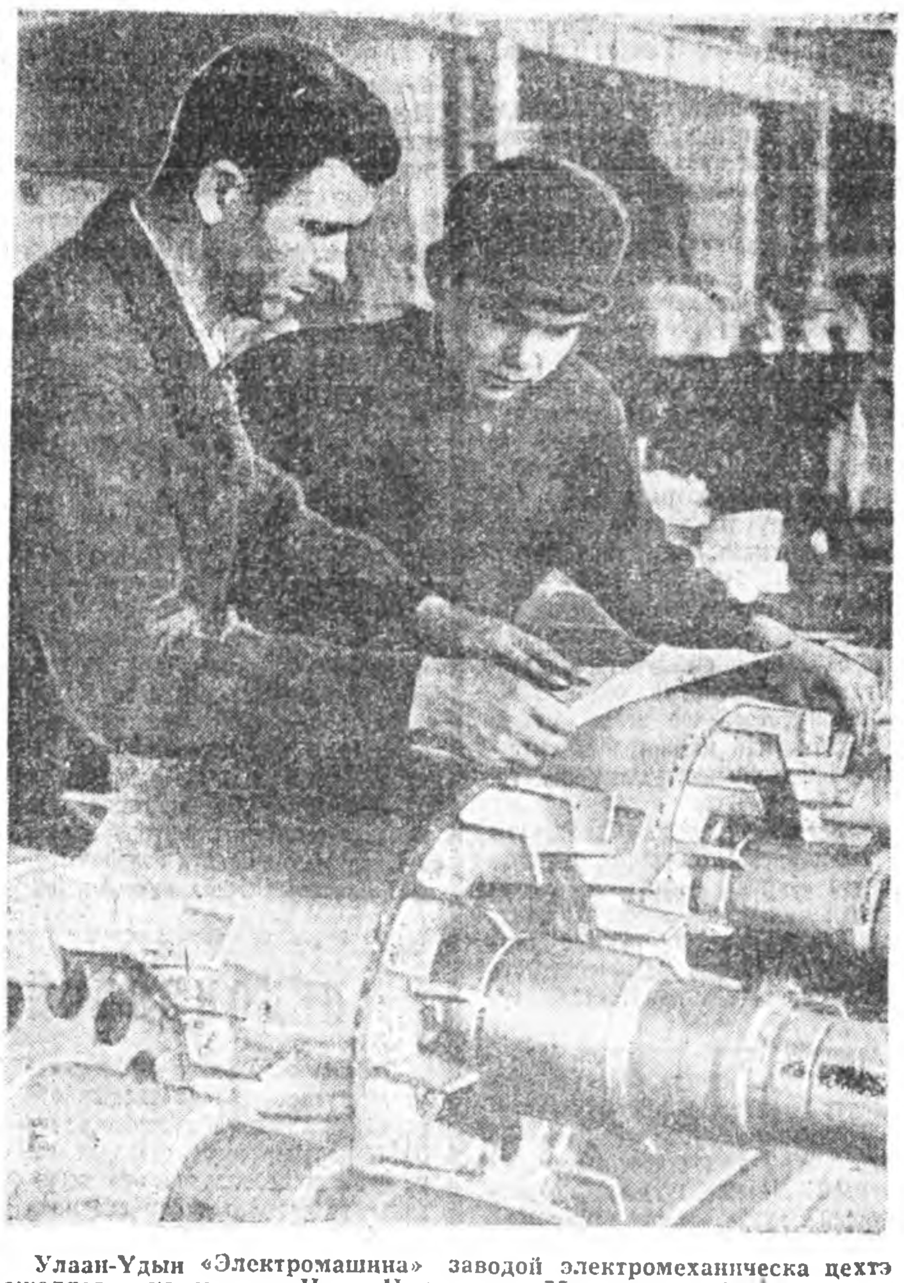

Улаан-Үдын «Электромашина» заводой электромеханическа цехтэ ажалладаг коммунист Иван Николаевич Мирошников баян дүй дүршэлтэй болонхой. Өөрынгөө ажалай дүршэл тэрэ залуушуулда дамжуулан үгэхые оролдодог. Энэ зураг дээрэ: заводто хүдэлхөө һая ерэһэн Александр Сашинай нүхэр Мирошниковой зүбшэл шагнажа байһан үе харуулагдана. П. БУРМАКИНАЙ фото.

ТЕХНИЧЕСКЭ ДЭБЖЭЛТЭ—ОЛОНОЙ ХҮСЭНҺӨӨ

«Техническэ дэбжэлтэ туйлаһанай ашаар үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ...» гэжэ арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбүүд тушаа Коммунис партиин XXIII съездын Директивэнүүд дотор хэлэгдэнхэй.

Уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ бага бэшэ үүргэ дүүргэдэг. Тэдэнэр үнэтэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэн, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлэн, бар хүсэнэй ажал оньһожоруулжа, технологи нарижуулан һайжаруулжа байна. Һубэлгэн ухаатай, уран гартай түрүүшүүлэй эдэбхи үүсхэл гаргаһанай ашаар техническэ дэбжэлтын олон асуудал амжалтатайгаар шиидхэгдэнэ.

Үйлэдбэриин энэ шухала хэрэг шиидхэлгэдэ туһа нэмэрээ оруулжа байһан эдэбхитэйшүүл республика доторнай олон. Табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй туршада уралан нарижуулагшадай хэһэн ажал согсолжо үзэхөөр. Манай 8500 уралан нарижуулагшад хамта дээрээ 9 миллион түхэригэй арьбалалта үгэхэ дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн байна. Энэнь хэр ехэ гээшэб гэһэн асуудал гаража болохо. Тэрээндэ харюусахын тула нэгэ иимэ сасуулалта хэжэ үзэе. Уралан нарижуулагша бүхэнэй хоёр жэлэй хугасаада арьбалһан, алмаһан мүнгэ зөөреэр нэгэ айлай ажаһууха байрын гэр бариха юм. Техническэ дэбжэлтын түлөө тэмсэгшэдэй ажалайнь аша үрэ һүүлэй 10 жэл соо 3,4 дахин ургаһан байна.

Республикымнай үйлэдбэриин түрүүшүүл табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ оролсохо зуураа уралан нарижуулагшадай 20 миллион түхэригэй фонд байгуулха гэһэн уялга абаа һэн. Тэдэнэр хоёр жэлэй уялгые 13 процентээр үлүүлэн дүүргээ. Табан жэлэй хоёрдохи жэлэй туршада 500 мянган түхэриг үлүү алмалта хэгдэбэ.

Эдэбхи үүсхэл гарган, нийтын үйлэдбэри ашаг ехэтэй болгохын түлөө оролдожо байһан олон түрүүшүүлэй дундаһаа зарим нүхэдые нэрлэмээр.

Түрүү, шэнэ юумэ үүсхэгшэд булэг булэг болон нэгэдэжэ гү, али ами амяараа үйлэдбэри нарижуулан һайжаруулха арга бэдэрнэ. Локомотив-вагон заһабарилгын заводой булэг уралан нарижуулагшад Г. Жовтий, В. Унеснов, Н. Грабовский электровозой нэгэ деталь заһабарилха оньһон арга олоо. Тэрэ дурадхалыень үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар жэл соо 7630 түхэригэй арьбалалта хэгдэжэ эхилээ. Хладокомбинадай хүдэлмэришэн Н. Егоров туһалбариин ажал оньһожоруулха үнэтэ дурадхал оруулжа, 1130 түхэригэй алмалта хэхэ арга олгобо.

Техническэ дэбжэлтэ туйлахые эдэбхитэд оролдодог. Энэл асуудалда тэдэнэй анхарал саг үргэлжэ хандуулагданхай. Түрүү арга хэзээдэшье һайн байдаг. Тиимэһээ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн дурадхал бүхэн ажалай бүтээсэ дээшэлүүлжэ, предприятида экономическа талаараа аша туһатай байдаг.

«Электромашина» заводто һүүлэй һарануудта техническэ хоёр шэнэ арга хэрэглэгдээ. Тэдэнь жэл соо 9256 түхэригэй алмалта үгэхэ гэжэ тодорхойлогдобо. Нүхэд А. Голиков, А. Казьмин, Н. Улахинов гэгшэдһээ бүридэһэн бригада урданьшье үнэтэ хэдэн дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн байгаа. Автокранай деталь бэлдэхэ технологи нарижуулан һайжаруулһаниинь үйлэдбэридэ ехэ аша туһатай байба.

Эдэбхитэй уралан нарижуулагшадай нэгэн А. Киреева үнгэрһэн жэлдэ табан дурадхал оруулба. «Востоксантехмонтаж» управлениин энэ хүдэлмэрилэгшэ хүүгэдэй саад барихада канализаци тодхохо схемэ нарижуулан һайжаруулһан юм. Тэрэнэй ашаар иимэ ажал хүнгэн болгогдоо, материалшье алмагдана. Баргажанай леспромхозой уралан нарижуулагша түлишэ алмаха, хүдэлмэришэдэй ажал хүнгэдхэхэ олон шухала асуудал шиидхэнхэй. Нүхэр Гринченкын толгойлдог уралан нарижуулагшадай булэг леспромхозой заһабарнин-механическа мастерскойн котельнэдэ дулаан агаар алмаха түхеэрэлгэ тодхоһон байна.

Түмэрөөр эд хэрэгсэл бүтээдэг Кировэй нэрэмжэтэ заводой хүдэлмэришэд Н. Леонов, С. Истомин, инженернүүд Э. Суздальницкиин, В. Поповой туһаламжаар хэдэн дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, жэл соо хэдэн мянган түхэриг алмаха арга олгобо.

Вагонуудые түргэн аргаар заһабарилха оньһожоруулмал пункт Загарай станцида нёдондо түхеэрэгдэһэн юм. Түрүү, шэнэ дүй дүршэлтэй танилсахын тула түмэр замай ондоо отделенинүүдэй түлөөлэгшэд манай эндэ ерэһэн байгаа. Улаан-Үдын отделениин үүсхэл СССР-эй Зам харилсаанай министерствээр һайшаагдаад, Загарай станциин дэргэдэ союзна удха шанартай түрүү дүй дүршэлэй һургуули эмхидхэгдэхэ болоһон юм. Инженер Г. Калиновскиин хүтэлбэрилһэн булэг уралан нарижуулагшад энэ пункт зохёон түхеэрһэн байна. Вагонуудые шэнэ аргаар заһабарилхада хүдэлмэриин үнэ сэн 43 процентээр хямдаруулагдана. Энээнэй ашаг үрые жэл соо тоолохо болоо һаа, хэдэн зуугаад мянган түхэригэй алмалта хэгдэхэ болоно.

Нийтын үйлэдбэриие ашаг ехэтэй болгохо гэһэн зорилго коллектив бүхэнэй урда табигданхай. Ашаг үрэ абалга үйлэдбэриин олон асуудалтай холбоотой. Тэдэнэй нэгэн продукциин шанар тухай асуудал мүн. Һайн шанартай продукци олоор бүтээжэ худалдаһан предприятинууд экономическа талаараа һайн үрэ дүн туйлана. Республикымнай олон уралан нарижуулагшад продукциин шанар һайжаруулха шухала асуудалнуудые шиидхэдэг. Авиационно заводой түрүү хүдэлмэришэд В. Тарасов, В. Сорокин детальнуудые бүхөөр. һайнаар гагнаха үнэтэ дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. Эдэ хоёр нүхэдэй оролдолго гаргаһанай ашаар 4740 түхэриг мүнгэн алмагдаба. Улаан-Үдын трикотажна фабрикын уралан нарижуулагшад Г. Михалева, П. Григорьев 1967 оной һүүлшын кварталай туршада үйлэдбэридөө 4 дурадхал нэбтэрүүлжэ шадаа.

Хүдэлмэришэдтэ ажаллахадань таатай вохид эрхэ байдал байгуулха асуудал тон шухала. Энэ асуудалда зорюулагдаһан уралан нарижуулгын дурадхалай бодото аша туһыень абаһаар лэ тодорхойлон харуулхань заримдаа бэрхэтэй байдаг. Теэд абтаһан хэмжээнэй ашаар хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсын горитойгоор дээшэлхэ байһаниинь элитэ юм. Олон уралан нарижуулагшад бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха таатай эрхэ байдал ко... олгоно.

Ой модоной, нют... рудна промышленно... нарижуулагшад үйл... ехэтэй болгохын т... оролдоно, эдэбхи үү... Зэдын вольфрам-мол... бинадай хүдэлмэриш... лэй туршада 1,5 ми... ригэй алмалта үгэхэ... абанхай. Тэдэнэр 725... хэригэй арьбалалта ... халнуудые хоёр жэл... бэридөө нэбтэрүүлһэ...

3 миллион 700 ... ригэй арьбалалта. ... авиационно заво... урдаа табинхай. Хо... гасзада нэгэ милли... ган түхэригэй алма... байна.

Уралан нарижуу... жэлэй хоёрдохи жэл... тайгаар түгэсхөө. ... Улаан-Үдын түрүү... нэгэ жэл соо 3 ... мянган түхэригэй ... хэхэ дурадхал үйл... тэрүүлһэн байна. ... туршада 14 милли... алмалта туйлаха ... гаа дүүргэлтые тэд... соо 43 процентдэ хү...

Уралан нарижуу... дэнэй бүтээжэ бай... хай олон жэшээ хар... хо. Республикымнай ... нууд, үүсхэлшэд М... градай предприяти... лые дэмжээд, табан ... шада 20 миллион т... малта үгэхэ уралан ... дурадхалнуудые ... нэбтэрүүлхэ гэһэн у... 9 һара соо дүүргэх... дожо байна.

Н. М...
ВОИР-ой областн...

50 ЖЭЛ

УЛААН АРМИ ИИГЭЖЭ БИИ БОЛОО

...I ТҮРҮҮШЫН ...УДАҺАНУУД

...Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй ...музейн бүлэг научна ...ргшэд Улаан Армиин ...байлдаануудые хэһэн ...р аяншалжа Нарва, ...гэ болон Псковто хү... шадар болоһон байл... хабаадагша 2-дохи ...кэ полкын командир ...ое генерал-лейтенант ...шанов аяншалгын зам ...годо ехэ туһаламжа ...онирхолтой материал...уудһаа олдоо, байлдаа...лтиин флодой корабль...довой походто» хабаа...дурдалганууд бэшэгдэ...тэдэ жэлнүүдэй фото...олон документнүүд суг...

...эсэгэ оромнай аюул...алда ороо» гэһэн ...ай түүхэтэ уряагай бү...ор сууряатаһан, кай... Германиин сэрэгүүдые ...ин залуу отрядуудай ...оюулжа, Агууехэ Ок...ы бологшо революци...градта оруулаагүй тэ ...г үе сагые арад зон ...мартахагүй.

...сохилто хэхэ хэрэгтэ ...дүүнэр Константин ...Гейнүүдэй толгойлдог ...советскэ организаци...ргэ дүүргэһэн байгаа.

...ай добтолго хэжэ ...удаадахи үдэр бологшо ...19-дэ Улаан Арми ...тэрэнние зэбсэглэхэ ...ол эндэ баталан абта... А. Ивановой, М. Н. ...командалдаг Псков...гвардеецүүд, түмэр ...отрядууд. Латвиин сэ...охи ба 2-дохи красно...полкнуудай сэрэгшэд ...рэлхэг зоригтойгоор

...ска онсо штабта фев...-дэ Псковһоо эльгээг...рамма соо иигэжэ хэ...байгаа: «Псков тээшэ ...ай, урда зүг шэглүү... ба ябаган сэрэгүүдэй ...эльгээгдэнхэй. Дайсанай ...усадхахын тулада пар... отрядуудаар добтолго ...лтай байнабди...»

Февралиин 25-һаа хойшо эндэ Петроградһаа отрядууд ерэжэ эхилээ. Псковско отрядуудай командалагшаар болгариин хуушан армиин полковник байһан аад, революциин тала руу ороһон И. Г. Пехлеванов томилогдоһон байгаа. Петроградһаа отрядуудай ерэһэнэй һүүлээр немецүүдэй дабшалта удааруулагдаа, Луга ба Гдов тээшэ добтолго бүрин хүсэдөөр сухарюулан сохигдоо.

Псковойхид городойнгоо дайшалхы түүхые нангинаар һанаандаа хадуунхай. 1918 оной февралиин үдэрнүүд тухай материалнуудые шэнжэлжэ байһан партиин Псковско обкомой секретарь П. А. Николаев архивуудһаа олон материал суглуулжа абаа.

Музейн экспедицидэ хабаадагшад командировкодо ябахадаа олоһон материалнуудаа мүнөө шэнжэлжэ, манай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түүхын түрүүшын хуудаһануудые тодорхойлон элирүүлжэ байнхай.

Экспедициин олоһон зарим документнүүд доро толилогдобо. ТАСС-аар дамжуулагдаха материалнуудые Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй центральна музейн граждан дайнай секторые даагша Н. Пронина, музейн ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ Н. Банарцева бэлдээ.

РЕВОЛЮЦИОННО ЭЛСҮҮЛГЭ

Революцида харша этэгээдүүдтэй тэмсэхэ хэмжээнүүд абтажал байна. Псков, Остров, Опочка онсо байдалтай гэжэ соносхогдоо. Улаан отрядууд түргэнөөр байгуулагдана.

Искомгубай түрүүлэгшын нүхэр Гей (1918 оной февралиин 21-дэ дотоодын хэрэгүүдэй комиссариадта Псковско губисполкомой эльгээһэн телеграмма).

* * *

1. Пруссиин юнкернүүдэй отрядуудта — Виртстэ буугаад байһан эзэмдэгшэдтэ сохилто үгэхөөр бэлэн байһан бүхы һайн дуратанине волостной хүдэлмэришэнэй Совет Улаан гвардида дары татажа байна.

2. Волостной хүдэлмэришэнэй Совет һайн дуратанай список зохёоно (волостьһоо шадаал һаа 50 хүнһөө үсөөн бэшэ байхаар). Тэдэнэр долоон хоногой хүнэһөөр хангагдаад, Вильянди руу түргэнөөр эльгээгдэнэ.

3. Вильяндида тэдэнэр бултадаа зэбсэглэгдэхэ. Волость дотор гурим сахихын тулада шухала болохо хүнүүд волостьдо үлээгдэхэ. Тэдэнэй тоо зэбсэглэгдэһэн 10 хүнһөө олон бэшэ байха ёһотой.

(Вильяндинска хүдэлмэришэнэй ба сэрэгэй уезднэ соведэй волостьнуудай Соведүүдтэ хандаһан хандалгаһаа. 1918 оной февралиин 21).

* * *

...Арадай Комиссарнуудай Соведэй тогтоолые дүүргэлтэ болгон ёһотойл революционно элсүүлэлгэ соносхогдобо.

Бэшэгдээгүй аад лэ, харин ажал хэжэ шадаха бүхы хүн зон немецүүдэй дабшажа ябаһан бүхы замууд дээрэ бүхэлэлтэнүүд болон хаалтануудые бодхохо хүдэлмэридэ хабаадуулагдаха ёһотой.

...Революционно сэрэгүүдтэ бэшэлгэ бүхы районно Соведүүдтэ. Улаан Армиин бүхы районно штабуудта хэгдэхэ, зохихо таһагуудһаа буу зэбсэгүүд үгтэхэ. Революционно журам эгээн лэ шангаар табигдаха, журамгүйшүүл революционно сүүдтэ үгтэхэ ёһотой Улаан Армиие байгуулха таһагта инструкторнуудые бүридхэн бэшэлгэ хэгдэхэ байна...

(Германиин империализмын сэрэгүүдэй добтолгоһоо уламжалан верховно главнокомандалагшын уряалһан уряаһаа 1918 оной февралиин 21).

КРЕНГОЛЬМСКО ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ТАНГАРИГ

«Бидэнэр, Кренгольмско хүдэлмэришэд, хамтадаа 700 шахуу хүн (эрэшүүл) мүнөө үеын ба революционно Нарвые хамгаалха асуудалнуудые февралиин 27-до «Выитлейдэхи» суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэхэдээ, эстон, ород ба немец сагаантанда эгээн лэ шанга сохилто үгэхэ гэжэ шиидхээбди. Уласхоорондын революциин аша туһые хамгаалхын тулада өөһэдынгөө бүхы хүсэ шадалые. бүхы эршэ хүсэлые зорюулхабди гэжэ бидэнэр тангаригаа үгэнэбди. Маанадай үхэн унаад лэ байгаа һаа, революционно Петроград тээшэ зам нээгдэжэ магад гэжэ бидэнэр эрид шангаар мэдүүлнэбди. Үхэн унаагүй сагтаа, илалта туйлахабди. Энэ уряа манай революционно туг дээрэ толорон харагдана. Уласхоорондын революци мандаха болтогой! Пролетариадай диктатура бологшо Соведүүд мандаха болтогой!»

(Кренгольмско мануфактурын (Нарвын), хүдэлмэришэдэй суглаанай резолюци. «Рахвалехт» газетын 36-дахи номерто толилогдоһон, 1918 оной февралиин 28).

* * *

НЕМЕЦҮҮДТЭ ЭСЭРГҮҮ СОХИЛТО ХЭГДЭЭ

Немецүүд эблэрэлгые уридшалан һануулгагүйгөөр эбдэжэ, бүхы хойто фронт дээрэ февралиин 18-да добтолго хэжэ ороо...

Зүгөөр немецүүдэй саашадаа дабшаха замда һаад хаалта бодхогдоо. Февралиин 23-най һүни Петроградай заводуудай һэргылэлгын дохёонууд бүхы ушар ёһо мэдэдэг эрхэтэдые буу зэбсэг гартаа барин бодохыень уряалһан байгаа.

...Ниислэлые бэеэрэ хамгаалхаар хүсэд шиидэнги байһан сэрэгшэдэй отрядууд Совет засагай уряагаар вокзалнууд тээшэ ошожо эхилээ. Нүхэр Серебряковой 1-дэхи красноармейскэ полк Варшавска вокзал дээрэ түрүүлжэ ерээ, удаань нүхэр Герцбергын 6-дахи Тукумска полк, нүхэр Шереметьевэй 2-дохи пулемётно запасна полк, нүхэр Быковэй Михайловска артиллерийскэ училищиин батарей, «Розенкранц», «Вулкан» гэжэ заводуудай нүхэр Семеновой красноармеецүүд ерээ. Эндэ ерэгшэд тэрэ дороо бултадаа Псков тээшэ эльгээгдээ. Эдэ частьнууд сааша саашадаа шэнэ шэнэ частьнуудай нэмэжэ ороһон Псковско отрядуудай гол хубинь болоһон байха юм.

Техническэ хэрэгсэлнүүд: бронепоезд, хэлхеэ холбооной командунууд, кронштадска тэһэлэгшэд, түмэр замшад, самокатчигууд отрядта ерэжэ эхилээ...

Черняковиц ба Яхново тосхонуудта дайсанай түрүү частьнуудтай, түрүүлжэ маанадай амжалтатайгаар тулалдалга шууд сэхээр дабшалга дүүрэбэ, урагшаа дабшахын тулада байлдаа хэхэ. алхам бүхэндэ шуһаяа адхаруулха хэрэгтэй болохо гэжэ немецүүдтэ харуулаа.

Немецүүд Псковско отрядуудһаа гэнтэ сохилтонуудые абахадаа, саашанхи добтолгоёо зогсоохоһоо гадна, Черняковиц, Углы, Яхново болон бусад тосхонууд шадар хэдэн олон тулалдаануудые хэһэнэйнгээ һүүлээр түрүү частьнуудаа Псков тээшэ сухарюулха баатай болоһон байна.

...Энэ богонихон үе соо Псковско отрядуудай олон красногвардеецүүд алдар сууда гараһан байха юм... Энэ үедэ Совет республикые ба революциин туйлалтануудые хамгаалха хэрэгтэ шадаха зэргынгээ туһа нэмэри оруулхые бултадаа эрмэлзэдэг байгаа.

Отрядуудай командалагша
И. ПЕХЛЕВАНОВ ба
штабай начальник
Ф. НИКОНОВ

(Германиин эзэмдэгшэдтэй тэмсэлэй дүүрэһэнтэй дашарамдуулан Псковско отрядуудта гаргагдаһан № 13 приказһаа 1918 оной мартын тэн).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хорин дунда һургуулиин һуралсалай таһагые даагша Евгения Илларионовна Красноруцкая (зүүн гарһаа) ород хэлэнэй ба литературын багша Лидия Павловна Борголова хоёр «Арадай һуралсалай отличник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Тэдэнэр мүнөө үедэ һурагшадтаа эрхим мэдэсэ олгохын тула хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллана.

КЛУБУУДАЙ ГАЛ ХОДО ЯЛАРАГ ЛЭ

Мүнөө үеын соёлшод гээшэ клубтаа материальна. техническэ бааза муутай һаа, соёлой хүдэлмэри һайнаар ябуулжа бирахагүйнь мэдээжэ. Гэбэшье хэдыхэн жэлэй урда тээ ажахын хүтэлбэрилэгшэд энээн тухай мэдэдэгшье һаа, шэнэ клубуудые барихa, хүгжэмэй инструментнүүдые, үмдэхэ хубсаһа ехээр абаха аргагүй байдаг һэн. Юундэб гэхэдэ, зөөри багатай байгаа. Тиимэһээ арад зоной, илангаяа хүдөө нютагта һуудаг хүн зоной һуудал байдал һайжаруулхын түлөө парти, правительствамнай нилээд шухала хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлээ гээшэ. Тиигэжэ бидэнэр нютагтаа гурбан жэлэй соёлой добтолго соносхоо һэмди. Тэрэмнай үнгэрһэн, жэлдэ түгэсөө һэн. Манай Зэдын аймагта илангаяа һүүлэй жэлдэ, 1967 оной туршада барилга ехээр хэгдэһэн.

Аймагтамнай һая болотор лэ Петропавловкын ба Доодо Ториин соёлой байшангуудһаа бэшэ ондоо һайрхамаар соёлой ордонгууд олдодоггүй һэн. Теэд мүнөө тэлэнһээ гадна. соёлойн 4 байшан хүдэлнэ. колхоз, совхозуудай түб һуурин, отделенинүүд бүхэндөө клубуудтай. Эдэ бүгэдэ Зэдын аймагта үргэнөөр дэлгэрһэн үүсхэлтэ барилгын үрэ дүн гээшэ. Илангаяа «Коммунизм», Ленинэй нэрэмжэтэ, «Мир» колхозууд. «Октябрьский», Борьёогой совхозууд культурын шэнэ һайн ордонтуудые барижа, хүсэндэнь ооуулаа юм.

Дээрэ дурсагдагша ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд мүнөө үедэ хүдөөгэй соёлдо ажахын бусад һалбариһаа үлүүгээр анхаралаа хандуулхаар болоо гэжэ ойлгодог. Жэл ерэхэ бүри хүдөөгэймнай хүн зоной эрилтэ, илангаяа залуушуулай эрилтэ ехэ болонхол байна. Гансахан байшантай болохо гээшэ үшөө бага. Культурын байшанда соёлой хүдэлмэри ябуулагдаха ёһотой. Тэрэнние эрхимээр эмхидхэхэ, мэргэжэлтэдые бэлдэхэ хэрэгтэ аймагаймнай колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа хандуулдаг болонхой. Мүнөө бидэ дээдэ эрдэмтэй 12, дунда эрдэмтэй 11 ба бусад мэргэжэлтэдээр оломди. Зүүн Сибириин культурын институтда 9 хүдэлмэрилэгшэднай заочноор һурадаг, аймагай хүгжэмэй һургуулида 5 мэргэжэлтэд хүдэлнэ. Тиимэһээ бидэ мэргэжэлтэй соёлшодоор ядалдахаа болижо байнхайбди.

Соёлой хүдэлмэриие хүдөөдэ эрхимээр ябуулхын тула һайн клуб, культурын байшан барихаһаа. мэргэжэлтэдые бэлдэхэһээ гадна, соёлойнгоо гуламтануудые аятай болгохо, хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүдээр хангаха ушартайбди. Мүнөө Тори, Дэрэстэйһээ гадна, Гэгээтэдэ, Дээдэ Үшөөтэйдэ, Баянда ба бусад нютагуудта клубуудынь ууралаар дулаасуулагдадаг, һайн, мүнөө үеын бараан тэндэнь табяатай байдаг болоо. Иимэ клубуудта хүгжэмэй элдэб инструментнүүдһээ эхилээд, спортын хэрэгсэлнүүд хүрэтэр эрхимээр түхеэрэгдэнхэй байдаг. Ажалай һүүлээр сүлөө сагтаа гү, али үдэшэндөө тосхоной зон клубтаа сугларжа, наада зугаа хэдэг байна.

Клубууд доторхи түхеэрэлгэнүүдые бэлдэхэ гээшэ мүн лэ культурын байшан баригшаһаа өөрэгүй удха шанартай хэрэг гэжэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд ойлгодог. Эдэ бүгэдэдэ нилээд ехэ мүнгэн зөөри гаргашалагдана. Жэшээнь. аймгүйсэдкомой культурын таһаг (колхоз, совхозуудайхиие оруулангүй) 1965 ондо 15,5 мянган түхэригэй клубай хэрэгсэл абаһан һаа, 1966 ондо 30,8 мянган түхэриг гаргашалһан байна. Энэ хадаа хүдөөгэй зоной соёлой хүдэлмэридэ анхарал хандуулдаг болоһые гэршэлнэ. Харин «Коммунизм», Ленинэй, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозууд 1967 ондо хамта дээрээ 98,6 мянган түхэригэй клубай хэрэгсэл абаһан. Эдэ колхозууд уран һайханай бүлгэмэйхидэй наадандаа үмдэхэ хубсаһатай болонхой, сценын хэрэгсэлнүүд, элдэб нааданай түхеэрэлгэнүүд тус колхозуудта хүсэд бии. Жэшээнь, гансал Ториин культурын байшанда 1965 ондо пианино бии байгаа һаа, 1967 ондо аймаг доторхи культурын 6 байшан пианинотай болонхой. Иимэ түхеэрэлгэ һайнтай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй саг үргэлжын анхарал доро байһан клуб болон культурын байшангуудай хүдэлмэри урагшатай һайнаар ябадаг байна.

Үнгэрһэн жэлдэ манай аймагай соёлой гуламтануудай хүдэлмэри Агууехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойе эрхим бэлэдхэлтэй угтаха гэһэн эрмэлзэл доро ябуулагдаа һэн. Уран һайханда дуратайшуулнай Бүхэроссин харалгануудта эдэбхитэйгээр хабаадалсаа һэн. Жэшээнь, Баянай хүдөөгэй клубай дэргэдэхи арадай инструментнүүдэй оркестр республика соогоо эрхим гэжэ сэгнэгдэһэн. Петропавловкын «Факел» гэжэ агитбригада республиканска харалгын лауреат болоо. Зэдынхидэй уран һайханай бүлгэм республика дотороо суутай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизатор Михаил Шоболов түрүүтэй олон нүхэднай Эрхүү хотодо үнгэргэгдэһэн зональна харалга дээрэ бүхы Буряадайнгаа нэрэ хүндые хамгаалалсаа бэлэй. Иимэ жэшээнүүдые дурдаха болоо һаа олон.

Манай аймагай соёлшод түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө тэмсэжэ эхилээ.

А. ФИЛИППОВ,
Зэдын аймгүйсэдкомой
Культурын таһагые
даагша.

СОЛДАДАЙ ХАЛБАГА

...хайрата хүбүүгээ Эсэ... хамгаалгын дайнда ... тэрээн тухайлаа ...хүрэтэр юушье мэдээ... ород эхэ тухай энэ ...хэлэгдэнэ. Энэ эхэ ...хадагалагдаһан га... жэлэй үнгэрһэн ... Ушар шалтагаа... лэ халбага. Тии... Сэрэгшын юрын лэ ... Мүнөө тэрэ халбага ...родой алтар габьяагай ...тай байдаг.

...он. Горьковско облас... городой түмэр за...нууд хойно хойноһоо ... үнгэрнэ. Тиихэдэ ...новна Гуркина энэ ...үдэр бүри шахуу ерэ... эшелонуудые харадаг һэн. Ушар юуб гэхэдэ 19 наһатай ехэ хүбүүн—Алешань частяараа фронт гарахамнай гэжэ бэшэһэн байгаа. Анна Романовна нэхэжэ бэлэн болгоһон дулаан бээлэй оймһон хоёроо пулаад соо оройлжо баряад, станци ерэдэг байһан. Тэрэ орёолтотой бээлэй, оймһонойнгоо хажууда түмэр халбага хэлсэһэн юм. Халбага дээрэ «А. В. Гуркин» гэжэ тэмдэглэһэн байгаа. Нэгэтэ үлэхэлэн тус станцида зогсоһон эшелон сооһоо сэбэр һайхан бэетэй красноармеец харайжа гараад, эхэтээ уулзаһан юм. Хүбүүгээ хүсэдшье тэбэрижэ үрдеэгүй эхэ, тэрэ оройлтотой юумэеэ барюулһан...

Тэрэ сагһаа хойшо Анна Романовна инаг хайрата хүбүүгээ хараагүй. Дайнай дүүрэхын урдахана, Прибалтикада болоһон тулалдаан соогуур Алексей Гуркин һураггүйгөөр наһа бараба гэһэн бэшэг ерээ бэлэй.

Алешын эхэ хорин жэлэй үнгэрһэн хойно «Лиепай городто алдар габьяагай музей нээгдэбэ» гэһэн мэдээсэл газетэдэ уншаба ха. Минии хүбүүн тухай юумэ байгаагүй юм аа гү? гэһэн бодолтойгоор Анна Романовна Балтиин далайн эрьедэхи город ерэһэн байгаа. Солдадай эхэ поездһоо буумсаараа музейдэ сэхэ орожо, тэндэ табигдаһан экспонадуудые хараба. Тиигэжэ ябатараа шэл доро табяатай байһан танил халбагаяа гэнтэ харажархиба..

Солдадай халбагын олдоһон хүүрые Анна Романовнада һурагшад заажа үгэһэн байгаа. Солдадай эхэ энэ нютагһаа ябахагүй гэжэ шиидэһэн юм. Балтика шадар болоһон тулалдаанда ами бэеэ хайрлангүй унаһан ород солдадай эхэ Лиепай городто байхаар үлэбэ гэһэн һураг суу сахилгаан мэтэ түргөөр городто тараһан...

Хүбүүнэйнь хүүр дээрэхи молор шулуун плитагай дэргэдэ Анна Романовна амаралтын үдэр бүри амиды сэсэгүүдые асаржа табидаг юм. Сугтаа дайнда ябаһан нүхэдөөрөө Алеша эндэ хүдөөлүүлэгдэнхэй.

Д. ГЕФТЕР,
В. КИШЕНКОВ.
(ТАСС-ай корр.).

...ДАРТА СЭРЭГШЭТЭЙ УУЛЗАЛГА

...таалдаа, шүлэг. Валя ...аха,—гэжэ дружинын ...Галина Батоева соноc...

...дээрэ заахан басаган ...Сагаан блуза дээрэнь ...стук толотоно. Валя ...һахадаад, урагшаа ...дэб гэбэ. Һургуулиин ...зал соо хонгёо шүлэг ...

...дабди
...үдэр, һүнигүй
...ай түлөө,
...оронойнгоо түлөө.
...ри, айхабди
...гэнгүй,
...эа жагсаалдань
...гэнэбди мүнөө...

...Борсаково тосхоной ...үлиин дүрбэдэхи «а» ...онернүүдэй ээлжээтэ ... Энэ сборынь юрын ...рта Совет сэрэгэй 50 ...зорюулагданхай. Пио... һургуулидаа хүндэтэ айлшание—фашис Германиин уурхай рейхстагые добтолон абалгада хабаадагша нютагайнгаа хүндэтэ хүнүүдэй нэгэн болохо Ананий Игнатьевич Гинеевые уриһан байгаа.

Үбсүүгээрээ дүүрэн орден, медальнуудые яларуулһан хуушанай сэрэгшэ аша, гушанарайнгаа нааца һайхашаан миһэрэн һууна.

...Матросуудай хатархада пол доһолходол гэнэ. Бескозыркачуудай лентэнүүд һэбхэлзэн хиисэнэ. Витя Батоев Гоша Заяханов хоёр айлшанайнгаа. хани нүхэдэйнгөө һайшаалда хүртэнэ. Сугларагшад мүн «һара туяатана» гэһэн хатарые альга ташалгаар угтана. Шалгарагшадай нэрэнүүд: Валя Михеева, Таня Тыпхеева, Дуся Хребтовская. Хатаршадые дуушад һэлгэнэ. Лиза Михеева Валя Куриганова хоёр «Перепелочка» гэжэ дуу дуулана. Дахин шүлэг ханхинана. Ира Загинаева уншаха бүреэ бахархана:

Юртэмсын холо руу
Юрын хүн ниидэнэ даа.
Юрын лэ ород нэрэтэй
Юрий Гагарин гээшэл даа.

Энэ һонирхолтой сбор оройболотор үргэлжэлөө.

Һурагшадай концертын удаа сайлалган эхилжэ. баһа хүхюун зугаа дэлгэрщэбэ. Сайлалган дээрэ Ананий Игнатьевич дайшалхы зам тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэбэ. Хуушанай сэрэгшын дайшалхы зам хэсүүшье. уташье байгаа. Ананий Игнатьевич Волгын эрьеһээ Берлин хүрэжэ, рейхстагые абалсаһан юм. Айлшанһаа олон асуудал һураба.

— «Алдар Солын» орден ямар баатаршалгын түлөө абаа һэмта?

— Улаан Одоной орден?..

Пионернүүд Ананий Игнатьевичые тойрожо, орден, медальнуудыень гараараа бариха тооной үзэнэд.

К. ИЛЬИН.
Кабанскын аймаг.

...хурууд һуралсал.

ТАСС-ай фотохроника.

РОССИН ЭГЭШЭ ДҮҮ РЕСПУБЛИКАНУУД

ГОРОДОЙ ХОЁРДОХИ МЭРГЭЖЭЛ

ТАСС-ай корреспондентнүүд Россин автономито республикануудһаа мэдээсэнэ

Манай олохон городуудай нэрэнүүд бүтээн гаргадаг продукцяараа бүгэдэндэ мэдээжэ болонхой. Химигүүд болон машина бүтээгшэдэй город, нефтянигууд болон түмэр замшадай город гэжэ нэрлэдэг заншалтайбди.

Саг жэлэй ошохо бүри городууд шэнэ «мэргэжэлнүүдтэй» болодог байна. Тэдэ городуудай зариман тушаа ТАСС-ай корреспондентнүүд Россин Федерациин автономито республикануудһаа мүнөөдэр хөөрэхэнь.

ЧИСТОПОЛИИН ЧАСЫНУУД

ЧИСТОПОЛЬ (Татарай АССР). Тон зүбөөр ябажа, дэлхэй дээрэ суудa гараһан гарай, стол дээрэхи, автомобилиин, далайн часынууд... Эдээниие Татарай Чистопольдохи часай завод бүтээн гаргадаг юм. Эдэ часынуудые манай ороной, мүн хилын саана ажаһуудаг хэдэн миллион хүн зүүдэг. Чистополиинхид Монреальда болоһон Бүхэдэлхэйн выставкэдэ 26 янзын часынуудые табяа.

Камын эрьедэхи завод ехээр оньһожоруулагдаһан предприяти юм. Цехүүд соонь мүнөө үеын эгээл орёо нарин хэдэн зуун станок- автомадууд, олон арбаад конвейернүүд тодхоотой. Тэдээнэй дунда «оньһожоруулагдаһан гарнуудтай» нэгэ конвейер бии. Энэ конвейер часынуудай узелнуудые нэгэ хүнһөө нүгөөдэдэнь дамжуулан үгэхэһөө гадна, детальнуудай ехэ багыень өөрөө шалгадаг. Энэ конвейер бусад бүхы конвейернүүдтэ орходоо найма дахин үлүү бүтээсэтэй.

«Амфибия» гэжэ нэрэтэй шэнэ маркын часынууд һаяар уһан доогуур «тамаржа» эхилхэнь. «Амфибия» часы заашье уһа табидаггүй, хорин атмосферын даралта дороошье тон зүбөөр ябадаг.

Кама мүрэн дээрэхи урданай город болохо Чистополь тон орёо нарин приборнуудые бүтээлгээрээ хоёрдохи мэргэжэлтэй болонхой.

КРАХМАЛШЬЕ, ШПАЛАНУУДШЬЕ ГАРГАГДАНА...

БЕСЛАН (Хойто-Осетиин АССР). Январь һарада Бесланһаа струнобетонно 250 мянган шпала эльгээгдээ. Энэнь шэнэ городой шэнэ продукци мүн болоно.

Беслан Кавказай эгээл үндэр шэлэй саһата хабсагайн хаяада оршодог. Кукурузын ороохо буйлуулан гаргалгаар Европо соохи эгээл ехэ маисова комбинадтай энэ город хаа хаанагүй мэдээжэ болонхой. Эндэхи гансахан комбинат 1913 ондо бүхы Россин гаргаһанда орходоо 30 процентээр ехэ крахмал бүтээн гаргана. Комбинадай продукци манай ороной олон тоото городуудта, хариин 12 гүрэндэ эльгээгдэнэ

ХҮГЖЭМЭЙ ИНСТРУМЕНТНҮҮДШЬЕ БҮТЭЭГДЭНЭ

ИЖЕВСК. Удмурай ниислэл хотоһоо П. И. Чайковскиин түрэһэн нютаг — Воткинск город ороһон шоссе харгын дэргэдэ Ижевскын пианинын завод баригдаһаар эгсэ 10 жэл болобо. Ородой агуу ехэ композиторай нэрэ зүүһэн энэ фабрика промышленна томо томо предприятинууд болохо «Ижтяжбуммашай» автомобильна заводой барилгын предприятинуудай түрүү зэргэдэ ябана.

Уужам һаруул цехүүдтэнь «Ижевск», «Гамма» гэжэ нэрэтэй хоёр ондоо пианино бүтээгдэнэ. Харин гадар үнгэнүүдынь янза бүриин. Эндэ һара бүри хамта дээрээ 220 пианино бүтээн гаргагдана.

Ижевскэ буунуудые, электрохюрөө, мотоцикл, металл отолдог станок, пианино тээһэн түмэр замай составууд Удмурай АССР-һээ ороной зүг бүхэн тээшэ эльгээгдэнэ.

БАГАХАН ТОСХОНОЙ ҺУУРИДА...

КАНАШ (Чувашай АССР). Канаш городые чувашайхид түмэр замшадай город гэжэ нэрлэдэг юм. Станциин багахан тосхон байһанаа Совет засагай жэлнүүдтэ индустриальна ехэ пункт болотороо ургаа. Энэ город вагон заһадаг заводоороо орон соогоо мэдээжэ болонхой.

Һаяар энэ город автомобильна промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй дундашье мэдээжэ болонхой юм. Автомобильнуудай запасной часть гаргаха завод эндэ баригдажа эхилээ. Табан гектарай үйлэдбэриин талмайтай гол корпус соонь ашаанай автомашинын тормозой узелнууд болон детальнууд бүтээн гаргагдадаг болохо юм.

Заводой талмайн хажуугаар һайн шоссе харгы татагдана. Канашдахи түмэр замшадай үхибүүдэй, аша гушанарай ажаһууха байрын гэрнүүд эндэ бодхоогдоно. Эдэнэр түрэл городойнгоо үшөө нэгэ мэргэжэл шудалха байха.

ХИМИИН ШЭНЭ ФАБРИКА

НАЗРАНЬ (Чечено-Ингушай АССР). Назрань һая болотор кукуруза тарилгаараа суурхадаг байһан юм. Кукурузын буурсагые һаяар синтетическэ эд түрихэнь. Городой захада баригдажа байһан фабрикын хүсэндөө ороходо эндэ жэл бүри 8 миллион 500 мянган элдэб зүйлэй трикотаж хубсаһа синтетическэ материалаар бүтээн гаргагдадаг болохо. Эндэ гол түлэб трикотаж дотор хубсаһа нэхэн гаргагдаха, гадна нимгэн гадар хубсаһа, эхэнэр, эрэшүүлэй капроново самсанууд, спортивна костюмууд нэхэн гаргагдаха!

ШЭНЭ МЭРГЭЖЭЛНҮҮД

ВОЛЖСК (Марийска АССР). Иимэ город гушан жэлэй саада газарта дээрэ үгы байһан юм. Ой модо, намагһаа ондоо юумэн эндэ үгы байгаа. Барилгашадай ерэһэнэй һүүлээр хооһон ой тайгын шууяжа байһан газарта орон соохи целлюлозно-саарһанай ехэ комбинат баригдажа, городшье ургадөө. Волжск город электропромышленностьда хэрэглэдэг техническэ саарһа гаргалгаар мэргэжэнхэй.

Он жэлэй үнгэрхэ бүри энэ город үшөө нэгэ мэргэжэлтэй болоһон байна. Эндэ модон оронууд болон диванууд, шифоньернүүд болон сервантнууд, столнууд болон номой шкафууд, янза бүриин стулнууд бүтээн гаргагдаа.

ҮБЭЛЭЙ Х ОЛИМПИАДА • 1968 • ГРЕНОБЛЬ

Эммерих Данцер шүүгдэбэ

ГРЕНОБЛЬ. Елүүр дээрэ уян нугархайгаар һолжорогшодой дунда үнгэргэгдэһэн мурысөөн-дэ (нэгэ хүн) Австриин спортсмен Вольфганг Шварц эрхимлэбэ. Дэлхэйн хоёр удаа чемпион болоһон Эммерих Данцер эндэ бирагүйдэжэ, түрүүшын зургаа-шуулайшье тоодо орожо шадабагүй. Хоёрдохи һуурииие США-һаа ерэһэн студент Тим Вуд эзэлжэ, мүнгэн медаль абаха болоно. Олимпиин наада эмхидхэгшэдые Патрик Пера гэгшэ баясуулаа. Тэрэ елүүр дээрэ уян нугархайгаар һолжорогшодой дундаһаа гурбадахи һуури эзэлжэ, бронзо медаль абаба. Тиигэжэ Венэһээ ерэһэн студент, дэлхэйн хоёр удаа чемпион болоһон Данцер дүрбэдэхи һуурида түригдэбэ.

СССР-эй чемпион, Москвагай студент Сергей Четверухин юһэдэхи, Сергей Волков 18-дахи һуури эзэлһэн байна.

ХОЁР УДАА ШЭНЭЛЭГДЭЭ

ГРЕНОБЛЬ. (ТАСС-ай тусхай корр. Н. Киселев). Эрэшүүлэй дунда 10 мянган метрэй зайда үнгэргэгдэһэн мурысөөндэ Олимпиин наадanай рекорд хоёр удаа шэнэлэгдээ. Найман жэлэй удаа тээ Норвегиин конькишан Кнут Юханнесен энэ зайе 15 минута 46,6 секунда соо гаталһан юм. Эгээн түрүүлэн урилдаанда гараһан Фред-Антон Майер (Норвеги) зайгаа 15 минута 22,9 секунда соо гаталжа, нютагайнгаа хүбүүнэй рекордые шэнэлээ. Швециин чемпион Йонни Хеглин 15 минута 23,6 секунда соо гаталан ахиба.

Алтан медаль — гэрэй эзэн эхэнэртэ

Үндэр хадаһаа шаргаар һолжорогшодой дунда үнгэргэгдэхэ мурысөөн үдэр бүри шахуу хойшолуулагдадаг байһан. Ушарынь хэлэхэдэ, дулаан үдэрнүүд болоходоо шаргаар һолжорхонь хүндэ, хүшэр болодог байба. Түрүүшын үдэр үнгэргэгдэһэн гурбан мурысөөнэй дүнгөөр медальнуудые барюулха гэһэн шиидхэбэри мурысөөнэй судьянар баталаа. Тиигэжэ эхэнэрнүүд сооһоо Италиин гэрэй эзэн эхэнэр Эрика Лехнер гэгшэ алтан медаль абаха болобо. Мүнгэн, бронзо медальнуудые ФРГ-тэй Криста Шмук, Анжелика Дюнхаунт гэгшэд абаһан.

Эрэшүүлэй дундаһаа Австриин 23 наһатай Манфред Шмид алтан, ГДР-эй спортсменүүд Томас Келер, Клаус Бонзак гэгшэд мүнгэн, бронзо медальнуудта хүртөө.

МАНАЙ ХОККЕИСТНҮҮД ЭРХИМ Д...

ГРЕНОБЛЬ, февралиин 19. (ТАСС-ай тусхай корр. В. Дворцов). Совет ороной хоккеистнүүд һүүлшын уулзалгада Канадын спортсменүүдые 5:0 тоотойгоор шүүжэ, Гренобльдо үнгэргэгдэһэн Олимпиин наадanай алтан медальнуудта хүртэбэ. СССР-эй команда 12 очкотой болоһон. Шадамар бэрхээр наадаһан манай командын добтологшод Фирсов, Мишаков, Старшинов, Зимин, Фирсов гэгшэд илалтын шайбануудые сохижо, командаяа түрүү һууридa гаргажа шадаа бшуу. Иигээд байхадал СССР-эй хоккеистнүүд Олимпиин наадanда гурбадахяа шүүжэ гараба ха юм. Түрүүн 1956 ондо Кортино Д'Ампеццодо болоһон наадanда шүүгээ бэлэй. Удаань 1964 ондо Инсбругта, тиихэдэ мүнөө шүүжэ, гурбадахяа Олимпиин наадanай чемпионой хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэл даа. СССР-эй суглуулагдамал командын хоккеистнүүд Дэлхэйн болон Европын чемпион гэһэн нэрэ солодо зургаадахяа хүртэбэ гээшэл! Дэлхэйн болон Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэдэг мурысөөнүүдтэ шалгаржа, чемпион болоһыень гэршэлһэн бэлэгүүд мүнөө Москвада Дэлхэйн, Европын чемпион гэһэн дамжуулгын кубогууд хадагалагдажа байдаг.

Олимпиин арбадахи наадanай дүүрэһэн хойно дамжуулгын үшөө нэгэ кубок Эхэ оронойманай ниислэл хото эльгээгдэхэ болобо. Энэнь манай спортсменүүдэй һүүлшын гурбан жэлэй турша туйлаһан амжалтын үрэ дүн болоно.

Олимпиин хоккей наадагшадай дундаһаа манай дүрбэн спортсменүүд бултанһаа олон шайба сохижо, зургаан түрүүшүүлэй тоодо оруулагдаба. Эдэнэрнай хэд гэхэдэ, Анатолий Фирсов—16, Вячеслав Старшинов—12, Виктор Полупанов—12, Владимир Викулов 12 шайба сохиһон. Тиихэдэ Чехословакиин хоккеистнүүдэй командын капитан Иозеф Голонка 10 шайба сохиһон байна.

Манай хоккеистнүүд Виктор Коноваленко, Виктор Зингер, Александр Рагулин, Виктор Блинов, Виталий Давыдов, Виктор Кузькин, Олег Зайцев, Игорь Ромишевский, Борис Майоров, Вячеслав Старшинов, Евгений Зимин, Вениамин Александров, Анатолий Фирсов, Виктор Полупанов, Владимир Викулов, Евгений Мишаков, Анатолий Ионов, Юрий Моисеев, командын ахалагша тренер Аркадий Чернышев, тренер Анатолий Тарасов гэгшэд алтан медальнуудые абаһан байна.

Энээнэй хажуугаар мачай юһэн спортсмен Коноваленко, Рагулин, Давыдов, Кузьмин, Зайцев, Александров, Майоров, Старшинов, Фирсов гэгшэд Эхэ ороной, Европын спортсменүүдэй дундаһаа Олимпиин хоёр-хоёр алтан медаль түрүүшынхеэ абаа.

Хоёрдохи, гурбадахи һуури эзэлһэн Чехословакиин, Канадын командануудай хоккеистнүүд мүнгэн, бронзо медальнууд абаа. Элэнэр 10—11 очкотой болоһон. Юһэн очкотой боло... ни—дүрбэдэхи һуури... Финлянди, США, ФРГ-... дануд удаадахи һу... эзэлбэ. Бүхы наадanай... саашье һаа, нэгэшье оч... ГДР-эй команда табли... һүүлшын һуури эзэл... болоо.

• • •

Һүүлшын наада ... Чехословаки, Швеции... нүүлэй уулзалга 2:2 ... гоор, тэнсэлгээр дүүр...

БЕЛОУСОВАЙ НИИДЭ...

ГРЕНОБЛЬ, февралиин 19. (ТАСС-ай тусхай корр). Олимпиин наадanда Ленинградһаа ошоһон Владимир Белоусов трамплинһаа һүрэхэдөө бүхы оронуудай спортсменүүдые ахижа гараа. Тиигэжэ ехэ трамплинһаа һүрэхэдөө эгээл холо ниидэһэн Владимир Белоусов дүн хамтадань 231,3 очко абаба. Иигэжэ хори нэгэтэй Владимир Олимпиин наадanай алтан медальда тү... хүртэһэн байна.

Чехословакиин спорт... трамплинһаа һүрэхэдөө ... наадanай чемпион абаһа... Рашка гэгшэ 229,4 оч... ложо, хоёрдохи һуури... мүнгэн медальда хүртэ... очкотой болоһон Норвег... смен Ларс Гринн гэгш... медаль абаба.

Зураг дээрэ: мурысөөнэй һүүлдэ. Олимпиин алтан, мүнгэн, бронзо медальнуудые абаһан командын түлөөлэгшэд (зүүн гарһаа) Чехословакиин командын капитан Голонка, СССР-эй командын капитан Майоров, Канадын командын капитан Джонстон.

ТАСС-ай фотохронико.

«ОРОНОЙМНАЙ ЗАЛУУ НАҺАН»

Нимэ нэрэ доро Улаан-Үдэ городой «Огонек» гэжэ фотоклуб Буряадай АССР-эй Журналистнарай союзай фотосекцитэй хамта Бүхэсоюзна ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, конкурс соносхобо.

Конкурсын зорилго хадаа: манай уеын хүнүүдэй баатарлиг ажал хэрэгүүд тухай, тэдэнэй ажаһуудал, хүсэл эрмэлзэл тухай, коммунизм байгуулгада тэдэнэрэй патриотическа зоригжол, һанал бодол болон мүн ажалай ба байшалхы шэн габьяа гаргалгада хэр бэлэн байһан тухай эли тодоор харуулһан фото-зурагуудые буулгаха ябадал болоно. Тэрэшэлэн зурагууд дээрэ инаг дуран, хани барисаан тухай, эрдэм наукын, соёл культурын, искусствын, спортын, байгаалиин үзэсхэлэн гоё шэнжэ харуулагдаха ёһотой.

Арадайнгаа гайхамшаг түүхэдэ Эхэ оронойнгоо табан орденто ленинскэ комсомол толотомо хубиhа бэшүүлһэн байна.

Үйлэдбэриин ба ниитын ажал ябуулгада ленинскэ комсомолой эдэбхитэйгээр хабаадалсаһаниинь элитэ.

Эрхим коллекцинүүдэй түлөө фотоклубууд диплом болон хүндэлэлэй грамотануудта хүртэхэ, тиихэдэ фотоклубуудай гэшүүд—зарим авторнууд эрхим хүдэлмэриингөө түлөө шанда хүртэхэ байна.

«Оронойманай залуу наһан» гэжэ фотоконкурсдо эльгээгдэһэн эрхим фото-зурагууд 1968 оной октябрьда Улаан-Үдэдэ нээгдэхэ выставкэдэ табигдаха юм.

АЛТААР СЭНТЭЙ

«Золотник заашье һаа үнэтэй» гэһэн оньһон үгэ бии. Арадай хэлсэдэг энэ сэсэн үгые алдар суудa гараһан Баргажанай булгантай жэшэхэдэ болоно. Энэ аңгай торгон хара нооһотой арһан уласхоорондын аукцион дээрэ үндэрөөр сэгнэгдэдэг байна.

Мүнөө Баргажанай тайгада булга агналга түлэг дундаа. Хэдэн арбаад ангуушад Байгал шадарай ой тайга махан, олзобори хэжэ байха юм. Баргажанай коопзверопромхозой штатна ангуушадай бригада олзоборилгоёо амжалтатайгаар үргэлжэлүүлжэ байна. Жэшээнь, тэндэхи ангуушад Георгий Кожевин, Михаил Агафонов, Петр Кожевин гэгшэд Ямбуй гол үгсэн, ой тайгада гарахадаа 53 булга, 200 гаран хэрмэ бариа. Бариһан булгануудайнь арһан шанар һайнтай байһандаа үнэтэйдэ сэгнэгдэө.

Мүн тэндэхи ангуушад Баатар Батуев, Николай Распопов гэгшэд эхиһээ хойшо 40 булга, 700 хэрмэ бариад байха юм.

О. БЕРЕЗКОВ.

ТҮГЭСХЭЛЭЙ НААДАНДА...

МОСКВА. (Манай штатнабэшэ корр). Шатараар «Буревестник» бүлгэмэй Бүхэсоюзна Центральна Соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мурысөөнэй хахад финальна наадан дүүрэө.

Манай республикын түлөөлэгшэ Лубсама Гармаева энэ мурысөөнэй эхилхэһээ хойшо амжалтатай ябажа байтараа, хэдэн уулзалгадаа гэнтэ шүүгдэөд абаһан байна. Гэбэшье республикымнай чемпион үлэгшэ дүрбэн уулзалгынгаа гурбыень ото шүүжэ, һүүлшынхидэнь тэнсээ һэн. Тиигэжэ тэрэ 6,5 очкотой болоод, гурбадахи һуури эзэлжэ, «Буревестник» бүлгэмэй Бүхэсоюзна Центральна Соведэй түгэсхэлэй наадanда хабаадалсаха эрхэ олобо.

7,5 очкотой болоһон Гомель хотын шатаршан Ожигина 1-дэхи, 7 очкотой болоһон Калашникова 2-дохи һууридa гараһан байна.

Дээрэ дурсагдаша гурбан шатаршад июлиин 1-һээ 28 болотор Кисловодск хотодо үнгэргэгдэхэ түгэсхэлэй наадanда хабаадалсаха болоно.

ЭЛДЭБ ҺОНИН

АКУЛАНУУДТАЙ УРИЛДАЖА...

23 наһатай Австралиин мэдээжэ спортсмен Линда Макгилл Англи Франци хоёрые таһалһан Ла-Манш хоолойе һэтэ тамаралгада хабаадалсаба. Һаяшаг тэрэ Австралиин порт—Филлин гэжэ, акулануудай олоорoo һүнидэлдэг, 40 модо үргэнтэй хоолойе 13 час соо дабажа, хамта тамарһан эрэшүүлые холо ахиһан байгаа. Тамаралгын бүхы зайда акулануудай дахасалдабашье, тамарагшад һанаа амар ябаа. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр катерай шэрэжэ ябаһан ута гэгшын бүтүү губшуураар хүреэлэгдээд тамарһан байгаа бшуу.

81 НАҺАТАЙДАА... ЖОЛООШОН

1896 оной июниин 8-да «Новое время» гэжэ Петербургын газетэдэ ородой түрүүшын автомашинын бии болоһон тухай соносхол гараһан байгаа. Мүнөө Джамбул хотодо ажаһуудаг Абрам Евдокимович Алтынников тэрэ үедэ 10 наһатай байһан юм.

...Нэгэтэ гүрэнэй областной автоинспекцидэ юрэ бусын хүн орожо ерээд, «Экзаменационно комисси» гэһэн гаршагтай үүдэ шиидэнгээр татажа оробо,—гээд «Знамя труда» гэжэ тэндэхи газетэ бэшэнэ.—Тэрэ һаяшаг Джамбульска автокомбинадай дэргэдэхи жолоошодой курса дүүргээд ерэһэн байгаа бшуу.

Тиигэжэ А. Е. Алтынников Советскэ Союз дотор анха түрүүшынхеэ жолоошоной үнэмшэлгэ 81 наһатайдаа абаа.

ХУҺАН ХАБХААН

Ураалай Ясашная гэжэ станцида ажаһуудаг ангуушан Е. Лавренеенков нэгэтэ үглөөгүүр ой соогуур ябажа ябаба. Орбонтоёо унашаһан хуһанай дэргэдэ тэрэнэй зогсохотойнь адли гэнтэ томо гэгшын баабгай добтолоод, гартахи бууень сохижо, холо хиидхүүлжэрхёо һэн. Тиигэмсээрнь ангуушан дүтэхэнэ ургаһан хоёр хуһанай саана орожо үрдибэ. Баабгай хойто хүлнүүд дээрээ болоод ангуушаниие намнахадаа, баруун һабараа хоёр хуһанай хоорондуур хэжэ тэрэниие барихаар забдаба. Гэбэшье ангуушан тэрэ дары һабарыень шүүрэжэ өөр тээшээ татаад хүшэбэ.

ТЭДЭНЭЙ ЗУГАА

Вильгельм Тэллиин дурасхаалда жэл бүри США-да мэргэн буудалгын мурысөөнүүд үнгэргэгдэдэг. Һаяшаг Калифорнидо болоһон тиимэ мурысөөндэ хабаадалсаһан 34-тэй Евгений ван Денбург таба наһатай Элизабет-Мария гэжэ басаганайнгаа толгой дээрэ мандарин табяад мэргэлхэдээ алдажа, буугай һомон хоёр нюдэнэйнь дунда бууһан байгаа.

(«Труд газетэһээ»).

ТЭНСЭЛГЭЭР ДҮҮРЭБЭ

Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ шайбатай хоккейгээр республикын түрүү һуури эзэдхын түлөө ээлжээтэ мурысөөн үнгэргэгдэжэ, ЛВРЗ-гэй болон түмэр замшадай «Локомотив» команданууд уулзаһан байгаа.

Наадanай эхилэмсээр ЛВРЗ-тэй хоккеистнүүд добтолжо, тэдэнэй түлөөлэгшэ В. Кабунов уданшьегүй тоо нээһэн байгаа.

Мүн наадanай хоёрдохи, гурбадахи хахадта ЛВРЗ-гэйхид үшөө гурбан, тиихэдэ түмэр замай хоккеистнүүд харюугай дүрбэн шайба сохиһон. Тиигэжэ энэ уулзалга тэнсэлгээр—4:4 тоотойгоор дүүрэө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хоккеистнүүдэй уулзалгын үе.

Л. АПРЕЛОВЭЙ фототекст.

ЮРТЭМСЭ ДЭЭРЭ ЮУН БОЛОНО...

АМЕРИКАН ИМПЕРИАЛИСТНУУД ЭНДҮҮРБЭ

Урда Вьетнамай Арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй үргэн ехээр хэһэн добтолгонууд бүхы дэлхэй дээрэ ехээр һонирхогдобо. Эдэ добтолгонууд Вьетнамда Холбоото Штадуудай сэрэгэй талаараа ехээр диилдэһые харуулхаһаа гадна, моральна, политическэ талаараа горитойгоор урагшагүйдэһые харуулжа үгэнэ.

Американ империализм дэлхэйн түүхын хүгжэлтые удааруулха зорилго Вьетнамда табиһан байгаа. Бүхы дэлхэй дээрэ сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй ехээр ургалгаһаа сошордон айһан США-гай хархис этэгээдүүд Вьетнамда генеральна байлдаа хэхэ гэжэ шиидэһэн байгаа бшуу. Ямаршье аргаар һаань, Урда Вьетнамай арадай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлые дараха, ДРВ-дэ социализм байгуулгада һаад ушаруулха гэһэн зорилго тэдэнэр урдаа табиһан байгаа.

«Амгалан ёһоной хэлсээ хэхые эрмэлзэнэбди» гэжэ һанаа зэһаһан үгэ хүүрээр халхабша хээд, американ правительство ДРВ-е бүри зэрлигээр бомбодоно, Урда Вьетнамда хахад миллион тоотой армиие суглуулжа байна. Амгалан ёһоной хэлсээн тухай үтэ хүүр политигүүдай дэлгэрүүлжэ байха үедэ, США-гай зэбсэгтэ хүсэнүүд дайнай газартэ булюу болохо гэжэ американ генералнууд һанадаг байгаа бшуу. «Вьетнамда ехэ ехэ байлдаанууд болложо дүүрэбэ», «дайсадай хүсэ шадалаа бараа, маанадта саашадаа ехэ хоро хүргэжэ шадахагүй» гээд дээдэ зэргэтэ американ генералнуудай нэгэн һаяхан мэдүүлһэн байна бшуу.

«Эдэ бүхы һанаашалгануудынь хүсэдөөр буруу һурөө» гээд сенатор Роберт Кеннеди мүнөө онсолон тэмдэглэнэ. США-гай эзэрхэг түримхэй хараа шэглэлэй буруу һурэһые, вьетнам арадта өөрынгөө дура хүсэлые буу зэбсэгэй хүсөөр баадхаха һэдэлгэнүүдэйнь үндэһэ баримтагүй байһые Урда Вьетнамай патриодуудай шэнэ амжалтанууд бүхы дэлхэй дээрэ эли тодоор харуулаа. Тиихэтэй хамта Урда Вьетнамай национально-сүлөөрэлгын фронтын хүсэнэй ба нэрэ хүндын ургажа байһые Урда Вьетнамай патриодуудай илалтанууд харуулжа үгэлсэнэ.

Баатарлиг вьетнам арадта талархалга бүхы дэлхэй дээрэ бүри ургэдэжэ байнхай. «Интервентнүүд Вьетнамһаа тонилон ошогты» гэһэн эрилтэнүүд бүри үүр сүхалтайгаар, улам шангаар дуулдадаг болоо. Париж, Стокгольм, Лондон, Рим, Карачи болон бусад олон городуудта ехэ митингнүүд, демонстрацинууд болоно. ДРВ-дэ эсэргүү американ бомбодолгонууд болон сэрэгэй бусад ябуулгануудые үгэ дуутуйгөөр болюулха, эзэрхэг түримхэй ябуулгые дары зогсооохо тухай бүхы дэлхэй дээрэ боложо байһан демонстрацинуудта хабаадагшад эрилтэ хэнэ.

Вьетнам арадай баатарлиг илалтануудай хойноһоо совет хүнүүд баяр баясхалантайгаар ажаглан хаража байдаг. Интернациональна уялгадаа үнэн сэхэ байдаг Советскэ Союз тэмсэжэ байгаа Вьетнамда ехэ, элдэб олон янзын туһаламжа үзүүлдэг. Үнэн зүб хэрэгээ, өөрынгөө эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалые хамгаалжа байһан баатарлиг вьетнам арад совет арадай зүгһөө аха дүүгэй туһаламжа ба дэмжэлгэ саашадаашье абахабди гэжэ найдажа шадаха гээд Урда Вьетнамай Национально-сүлөөрэлгын фронтһоо СССР-тэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэлгын зургаанай толгойлогшо Данг Куанг Миньтэй февралиин 9-дэ уулзахадаа КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев дахяад лаблан баталаа. Энэ туһаламжын түлөө вьетнам арад халуун баясхалан хүргэдэг, энэ туһаламжа хадаа, үнэн зүб тэмсэлдэ шэнэ шэнэ илалтануудые туйлаха хэрэгтэнь тэдэниие зоригжуулна.

ПАРИЖДА УРАГШАГҮЙ ХЭЛСЭЭН БОЛОБО

Бүлэг олон министрнүүдээрэ үдэшүүлһэн Баруун Германиин канцлер Кизингер февралиин 15—16-да Парижда ээлжээтэ аяншалгаяа хэбэ. Франци Баруун Германи хоёрой хоорондохи тусхайта харилсаан, хани барисаан тухай договор гэдэгээр тодорхойлогдодог юм (1963 ондо баталагдаһан энэ договор правительствануудай хүтэлбэрилэгшэд хоёр жэлэй турша соо заатагүй нэгэ дахин уулзаха гэжэ хараалһан байха юм). Зүгөөр хоёр ороной хоорондохи харилсаан «үнэн зүрхэнһөө һайнаар тогтоогдонхой» гэхын аргагүй. Уласхоорондын нэгэшье горитойхон асуудалаар, Ази гү, али Европо тушаашье асуудалаар хоёр правительствын хараа бодолой ондо ондоонууд байдаг дээрэһээ Францийн ба Баруун Германиин хоорондохи харилсаан эли бодо хүйтэрөө гэжэ «Юманите» газетэ бэшэһэн байна. Бонногой политикын Вашингтоной политикада дүтэ байдаг дээрэһээ Париж Бонн хоёрой хоорондохи арсалдаа алгасалдаан бүри ехэ болоо. Юуб гэхэдэ, Франци Баруун Германи хоёрой, Франци США хоёрой хоорондо арсалдаанууд гарадаг байна бшуу.

Кизингер президент ... рой хэһэн хэлсээнэй ... гэхэдэ, «Европодохи ... хамагай түрүүндэ юрэн... Англиин орохо тухай ... но гээд соносхогдоһон ... Аяншалга хэхынгээ урд... лер хадаа «тус асуудал... вительствын хараа бол... нууд, энээгээр үгээ ... тиимэ бэлэн бэшэ» ... байгаа. Теэдшье гад... тическэ гол асуудалну... да тусхай хэлсээн бата...

Юрэнхы дэлгүүртэ А... ха тухай хэлсээнһээ ... гараагүй. США-тай А... холбоотой. США-гай п... гадаадын политика бэ... рэһээ Англи юрэнхы ... хооо үшөө «бэлэн бэша... ци тоолодог юм.

«Хани барисаан» т... тойбли гэжэ харуулхы... сэ хэхэ программада ... «хүнгэхэн» асуудал ... Тэдэнэй тоодо хоёр та... барисаан, экономикын, ... наука ба культурын з... нуул оролсоно. Эгээл ... сээндэ хабаадалсахын ... лер Кизингер, гадаады... министр Брандт гэгш... бонниско кабинедэй со... дыень шахуу Париж ер... хэблэл тэмдэглэнэ. Эл... нуудай талаар харилс... шангадхажа, гол шух... нуудаар арсалдаа алгас... ларуулха гэжэ Бонн һа... Баруун Германиин ... цайгер» гэжэ газетэ он... лэнэ.

Г. ...
А. ...

ХИЛЫН СААНАҺАА

(Телефон • Телеграф • Радио)

ВЬЕТНАМ АРАДТА ТАЛАРХАЛГА

БЕРЛИН. Урда Вьетнамай НФО-гой ЦК-гай Президиумэй түрүүлэгшэ Нгуен Хыу Тходо СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Вальтер Ульбрихт телеграмма эльгээжэ, Урда Вьетнамые сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ Национальна сүлөөрэлгын фронтын һүүлэй үедэ туйлаһан сэрэгэй, политическэ амжалтануудаар дашарамдуулан, амаршалга хүргөө. Американ эзэрхэг түримхэй ябуулгые, Вьетнамай газар дээрэ американ сэрэгэйхидэй хэдэг гэмтэ үйлэ хэрэгүүдые болюулха шухала гээд В. Ульбрихт мэдүүлээ.

РИМ. Мүнөө үедэ Вьетнамда болложо байһан ушарнуудһаа уламжалан бүхы социалис хүсэнүүдэй, империализмда эсэргүүсэн эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг бүхы хүнүүдэй политическэ ябуулгануудые дары хэхэнь шухала» гээд Италиин Пролетарска нэгэдэлэй социалис партиин Центральна Комитедэй заседаниин түгэсхэлэй резолюци соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. Италиин правительство өөрынгөө хараа бодолые эрид ехээр хубилгаха. Азида, дэлхэйн бусад районуудта Америкын бэелүүлдэг политикаһаа холо байха ёһотой. Манай парти политическэ ябуулгаяа эрхилхэдээ, Вьетнамда амгалан байдал тогтоохын түлөө тэмсэлдэ гол анхаралаа хандуулна.

САНТЬЯГО. Латиин Америкын христианско-демократическа залуушуулай организациин хүтэлбэри вьетнам арадта ехээр талархажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ. Урда Вьетнамай патриодуудай амжалтануудаар баясанабди гээд организациин хүтэлбэри мэдүүлһэн байна.

БОНН БА САЙГОНОЙ ХАРИЛСАА ХОЛБООН

БЕРЛИН. (ТАСС). Сайгоной сэрэгэй бүлэгтэ ФРГ-гэй правительствын үзүүлдэг «финансова ба материальна туһаламжые» саашадань ехэ болгохо тухай бундестагдахи ХДС-ХСС-эй фракциин «гадаадын политикын асуудалнуудай талаар кружок» эрилтэ хэһэн байна.

АДН агентствын дамжуулһанай ёһоор, «кружогой» заседани дээрэ баталан абтаһан «вьетнамска мэдүүлгэ» соо иимэ эрилтэ хэгдэһэн байха юм.

1968 ондо 30 миллион маркын «материальна туһаламжа» Сайгоной правительствада үгэхэ хүсэлэнтэй байһан тухайгаа ФРГ-гэй правительство бүри һаяхан мэдүүлһэн байха юм.

Арсалдаан га... зангаараа...

БОНН. (ТАСС). Най... шалгынгаа үрэ дүнгөө... пангиб» гээд Франции... де Голльтой хоёр удэ... һэнэйнгээ һүүлээр Бон... һэн Баруун Германии... зингер аэродром дээрэ...

• • •

ТАСС-ай шэнжэлэгш... иигэжэ бэшэнэ:

Канцлер зорюута ба... болоно ха. Ушарынь ... ниислэлдэ өөрынгөө ... үрэ дүнгөөр баясахаар ... гаан тэрээндэ үгы бай... ропын экономическа ... лиие дары оруулха ту... элэ хэлсээнүүдэй үедэ ... хандуулагдаа. Гэбэшье ... римталдаг хараа бодол... хубилалта болоогүй ...

Энээниие Кизингер ... мэдэрһэн байна. Тэрэ ... дээ, иигэжэ онсолон т... ноонэй эрхэ байдалда... нэгэдэлдэ Великобрита... оролгые Франци зүб... шье хүлеэгээгүй юм.

Саашалаа бүри ехэ ... тохёолдохо гээд мэдү... «Нойе Рейн-цайтунг» ... иигэжэ онсолон тэм... Англиин оролсохо туха... «зургаан» ороной ... хонь тон бэрхэтэй.

Европын экономич... хамаатайл асуудалну... хэлсээнэй түгэсхэлэй ... рюулагданхай. Тиихэдэ ... Америкын хэжэ байһа... римхэй ябуулга, НАТО... лал. Европодо дайнай... тогтоһон хилые мэдэр... гын уласхоорондын ... далнуудаар Франци ФР... рондохи арсалдаан ... раа гээд политическэ... бодоно.

Мүнөөдэрэй номерто:

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Городской транспорт» гэһэн түрүү бэшэг. «Табан жэлые болзорһоонь урид» гэһэн рубрика доро информацинууд. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд. Яруунын аймагта дүүһа малай үбэлжэлгэ тухай К. Малановай статья.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Арбан гурбадахи салин» гэһэн А. Коротаевагай статья. «Лектор ба лекцинүүд» гэһэн Ю. Сухаревай статья. Совет Армиин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан материалнууд.

Гурбадахи хуудаһанда: Е. М. Ярославскиин түрэһөөр 90 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Б. Митуновай статья. Редакцида ерэһэн бэшэгүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: дэлхэйн һонин. Спорт. Соносхолнууд.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУ...

Гор. Улан-Удэ, ...
Управления по ...
вете Министров Б...

Н-04380.